

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ

της 22ας Νοεμβρίου 2001 *

Στην υπόθεση C-301/97,

Βασίλειο των Κάτω Χωρών, εκπροσωπούμενο από τους J. S. van den Oosterkamp και A. Fierstra,

προσφεύγον,

κατά

Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, εκπροσωπούμενο από τους R. Torrent, J. Huber και G. Houttuin, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

καθού,

υποστηριζόμενο από

το **Βασίλειο της Ισπανίας**, εκπροσωπούμενο από την N. Díaz Abad, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική.

τη **Γαλλική Δημοκρατία**, εκπροσωπούμενη από τους K. Rispal-Bellanger και C. Chavance, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

την **Ιταλική Δημοκρατία**, εκπροσωπούμενη από τον U. Leanza, επικουρούμενο από την F. Quadri, avvocatessa dello Stato, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

και

την **Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων**, εκπροσωπούμενη από τους P. J. Kuijper και T. van Rijn, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

παρεμβαίνοντες,

που έχει ως αντικείμενο την ακύρωση του κανονισμού (ΕΚ) 1036/97 του Συμβουλίου, της 2ας Ιουνίου 1997, για τη θέσπιση μέτρων διασφάλισης στην εισαγωγή ρυζιού καταγωγής υπερποντίων χωρών και εδαφών (ΕΕ L 151, σ. 8),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

συγκείμενο από τους G. C. Rodríguez Iglesias, Πρόεδρο, P. Jann και F. Macken (εισηγήτρια), προέδρους τμήματος, C. Gulmann, D. A. O. Edward, A. La Pergola, J.-P. Puissochet, L. Sevón, M. Wathelet, R. Schintgen και B. Σκουρή, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: P. Léger
γραμματέας: H. von Holstein, βοηθός γραμματέας,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις αγορεύσεις των διαδίκων κατά τη συνεδρίαση της 7ης Νοεμβρίου 2000,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 13ης Μαρτίου 2001,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 20 Αυγούστου 1997, το Βασίλειο των Κάτω Χωρών ζητεί, βάσει του άρθρου 173, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν, τροποποιήσεως, άρθρου 230, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ), την ακύρωση του κανονισμού (ΕΚ) 1036/97 του Συμβουλίου, της 2ας Ιουνίου 1997, για τη θέσπιση μέτρων διασφάλισης στην εισαγωγή ρυζιού καταγωγής υπερποντίων χωρών και εδαφών (ΕΕ L 151, σ. 8),
- 2 Με διατάξεις της 19ης Ιανουαρίου και 17ης Μαρτίου 1998, επετράπη στο Βασίλειο της Ισπανίας, στη Γαλλική Δημοκρατία, στην Ιταλική Δημοκρατία και στην Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων να παρέμβουν υπέρ των αιτημάτων του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως.

Το νομικό πλαίσιο

Η Συνθήκη ΕΚ

- 3 Κατά το άρθρο 3, στοιχείο ς', της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποίησης, άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο σ', ΕΚ), η δράση της Κοινότητας περιλαμβάνει τη σύνδεση με τις υπερπόντιες χώρες και εδάφη (στο εξής: ΥΧΕ), με σκοπό την αύξηση των εμπορικών συναλλαγών και την προώθηση με κοινή προσπάθεια της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης.
- 4 Κατά το άρθρο 227, παράγραφος 3, της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποίησης, άρθρο 299, παράγραφος 3, ΕΚ), για τις χώρες που αναφέρονται στο παράρτημα IV της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποίησης, παράρτημα II ΕΚ) ισχύει το καθεστώς συνδέσεως που καθορίζεται με το τέταρτο μέρος της εν λόγω Συνθήκης. Οι Ολλανδικές Αντίλλες αναφέρονται στο εν λόγω παράρτημα.
- 5 Το άρθρο 228, παράγραφος 7, της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποίησης, άρθρο 300, παράγραφος 7, ΕΚ) ορίζει ότι οι συμφωνίες που συνάπτονται υπό τους όρους που καθορίζονται στο παρόν άρθρο δεσμεύουν τα όργανα της Κοινότητας και τα κράτη μέλη.
- 6 Το τέταρτο μέρος της Συνθήκης ΕΚ, με τίτλο «Η σύνδεση των υπερπόντιων χωρών και εδαφών», περιλαμβάνει ιδίως τα άρθρα 131 (νυν, κατόπιν τροποποίησης, άρθρο 182 ΕΚ), 132 (νυν άρθρο 183 ΕΚ), 133 (νυν, κατόπιν τροποποίησης, άρθρο 184 ΕΚ), 134 (νυν άρθρο 185 ΕΚ) και 136 (νυν, κατόπιν τροποποίησης, άρθρο 187 ΕΚ).

- 7 Κατά το άρθρο 131, δεύτερο και τρίτο εδάφιο, της Συνθήκης, η σύνδεση των ΥΧΕ με την Ευρωπαϊκή Κοινότητα αποσκοπεί στην προώθηση της οικονομικής και κοινωνικής αναπτύξεως των ΥΧΕ και στη δημιουργία στενών οικονομικών σχέσεων μεταξύ αυτών και της Κοινότητας στο σύνολό της. Σύμφωνα με τις αρχές που διατυπώνονται στο προοίμιο της Συνθήκης ΕΚ, η σύνδεση οφείλει κατά πρώτο λόγο να εξυπηρετεί τα συμφέροντα των κατοίκων των ΥΧΕ και να προάγει την ευημερία τους, ώστε να οδηγηθούν στην οικονομική, κοινωνική και μορφωτική ανάπτυξη που επιδιώκουν.
- 8 Το άρθρο 132, παράγραφος 1, της Συνθήκης ορίζει ότι τα κράτη μέλη εφαρμόζουν στις εμπορικές τους συναλλαγές με τις ΥΧΕ το καθεστώς που διέπει τις μεταξύ τους σχέσεις δυνάμει της Συνθήκης.
- 9 Το άρθρο 133, παράγραφος 1, της Συνθήκης ορίζει ότι τα καταγόμενα από τις ΥΧΕ εμπορεύματα ωφελούνται, κατά την εισαγωγή στα κράτη μέλη, από την καθολική κατάργηση των δασμών που επέρχεται σταδιακά μεταξύ των κρατών μελών σύμφωνα με τις διατάξεις της Συνθήκης.
- 10 Σύμφωνα με το άρθρο 134 της Συνθήκης, αν κατά την εφαρμογή του άρθρου 133, παράγραφος 1, της Συνθήκης το ύψος των δασμών που ισχύουν κατά την εισαγωγή εντός μιας ΥΧΕ για τα εμπορεύματα που προέρχονται από τρίτη χώρα είναι ικανό να προκαλέσει εκτροπές από την κατεύθυνση του εμπορίου εις βάρος κρατών μέλους, το κράτος αυτό δύναται να ζητήσει από την Επιτροπή να προτείνει στα άλλα κράτη μέλη τα αναγκαία μέτρα για την αντιμετώπιση της καταστάσεως αυτής.
- 11 Το άρθρο 136 της Συνθήκης ορίζει ότι το Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομόφωνα, με βάση την εμπειρία που αποκτήθηκε στα πλαίσια της συνδέσεως των ΥΧΕ με την Κοινότητα και τις αρχές της Συνθήκης, θεσπίζει τις διατάξεις και τη διαδικασία για τη σύνδεση των ΥΧΕ με την Κοινότητα.

Η απόφαση 91/482/ΕΟΚ

- 12 Σύμφωνα με το άρθρο 136 της Συνθήκης, το Συμβούλιο έλαβε στις 25 Ιουλίου 1991 την απόφαση 91/482/ΕΟΚ, σχετικά με τη σύνδεση των υπερποντίων χωρών και εδαφών με την Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (ΕΕ L 263, σ. 1, στο εξής: απόφαση ΥΧΕ).
- 13 Κατά το άρθρο 101, παράγραφος 1, της αποφάσεως ΥΧΕ, τα προϊόντα καταγωγής ΥΧΕ εισάγονται στην Κοινότητα άνευ δασμών και φόρων ισοδυνάμου αποτελέσματος.
- 14 Το άρθρο 102 της αποφάσεως ΥΧΕ ορίζει ότι η Κοινότητα δεν επιβάλλει ποσοτικούς περιορισμούς ή μέτρα ισοδυνάμου αποτελέσματος κατά τις εισαγωγές προϊόντων καταγωγής ΥΧΕ.
- 15 Κατά το άρθρο 6, παράγραφος 2, του παραρτήματος II της αποφάσεως ΥΧΕ, όταν προϊόντα εξ ολοκλήρου παραγόμενα στην Κοινότητα ή στα κράτη ΑΚΕ (κράτη Αφρικής, Καραϊβικής και Ειρηνικού) υφίστανται κατεργασίες ή μεταποιήσεις στις ΥΧΕ, θεωρούνται ότι έχουν εξ ολοκλήρου παραχθεί στις ΥΧΕ.
- 16 Κατά παρέκκλιση από την αρχή του άρθρου 101, παράγραφος 1, το άρθρο 109, παράγραφος 1, της αποφάσεως ΥΧΕ παρέχει εξουσία στην Επιτροπή να λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα διασφάλισης «[α]ν η εφαρμογή της [παρούσας] αποφάσεως προκαλεί σοβαρές διαταραχές σε τομέα οικονομικής δραστηριότητας της Κοινότητας ή ενός ή περισσότερων κρατών μελών ή θέτει σε κίνδυνο την εξωτερική οικονομική τους σταθερότητα, ή αν δημιουργούνται δυσκολίες, οι οποίες ενδέχεται να προκαλέσουν επιδείνωση σε τομέα δραστηριοτήτων της Κοινότητας ή περιφέρειας αυτής».

- 17 Κατά το άρθρο 109, παράγραφος 2, για την εφαρμογή της παραγράφου 1, πρέπει να επιλέγονται κατά προτεραιότητα τα μέτρα που δημιουργούν τις ελάχιστες διαταραχές στη λειτουργία της συνδέσεως και της Κοινότητας. Τα μέτρα αυτά δεν πρέπει να υπερβαίνουν τα απολύτως αναγκαία όρια για την αντιμετώπιση των δυσχερειών που ανακύπτουν.
- 18 Σύμφωνα με το άρθρο 1, παράγραφοι 5 και 7, του παραρτήματος IV της αποφάσεως ΥΧΕ, κάθε κράτος μέλος μπορεί να παραπέμψει στο Συμβούλιο την απόφαση που έλαβε η Επιτροπή για τη λήψη μέτρων διασφάλισης εντός δέκα εργάσιμων ημερών από την ημέρα της κοινοποιήσεως της αποφάσεως αυτής. Στην περίπτωση αυτή, το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία, μπορεί να λάβει διαφορετική απόφαση εντός 21 εργάσιμων ημερών.

Η Γενική Συμφωνία Δασμών και Εμπορίου του 1994

- 19 Το άρθρο XIX, παράγραφος 1, στοιχείο α', της Γενικής Συμφωνίας Δασμών και Εμπορίου του 1994 (στο εξής: ΓΣΔΕ του 1994), που περιλαμβάνεται στο παράρτημα 1Α της Συμφωνίας για την ίδρυση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (στο εξής: ΠΟΕ), που εγκρίθηκε εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας με την απόφαση 94/800/ΕΚ του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 1994, σχετικά με την εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας σύναψη των συμφωνιών που απέρρευσαν από τις πολυμερείς διαπραγματεύσεις του Γύρου της Ουρουγουάης (1986-1994), καθ' όσον αφορά τα θέματα που εμπίπτουν στις αρμοδιότητές της (ΕΕ L 336, σ. 1), ορίζει ότι:

«Εάν, λόγω απροβλέπτων εξελίξεων και συνεπεία των αναληφθεισών υπό τινος συμβαλλομένου μέρους (βάσει της παρούσης Συμφωνίας) υποχρεώσεων, συμπεριλαμβανομένων και των δασμολογικών παραχωρήσεων, προϊόν τι εισάγεται εις το έδαφος συμβαλλομένου τούτου μέρους εις τόσον ηυξημένας ποσότητας και υπό τιούτους όρους ώστε να προκαλήται ή να απειλήται να προκληθή σοβαρά ζημία εις τους εγχωρίους παραγωγούς προϊόντων ομοίων ή αμέσως συναγωνιζομένων τούτο,

το συμβαλλόμενο τούτο μέρος δύναται, ως προς το προϊόν τούτο και δη εις όσων έκτασιν και επί όσον χρόνον είναι τούτο αναγκαίον προς αποτροπήν ή θεραπείαν τιαυτής ζημίας, να αναστείλῃ την εκτέλεσιν της υποχρεώσεώς του εν όλω ή εν μέρει ή να αποσύρῃ ή να τροποποιήσῃ την παραχώρησιν».

Η Συμφωνία για τα μέτρα διασφάλισης

- 20 Το άρθρο 7, παράγραφος 5, της Συμφωνίας για τα μέτρα διασφάλισης, η οποία περιλαμβάνεται επίσης στο παράρτημα 1Α της Συμφωνίας για την ίδρυση του ΠΟΕ, ορίζει ότι «[κ]ανένα μέτρο διασφάλισης δεν είναι δυνατό να εφαρμοσθεί εκ νέου σε σχέση με την εισαγωγή κάποιου προϊόντος για την οποία έχει ήδη εφαρμοσθεί κάποιο μέτρο διασφάλισης που επεβλήθη μετά την ημερομηνία ενάρξεως της ισχύος της Συμφωνίας ΠΟΕ, επί χρονικό διάστημα που ισούται με τη διάρκεια εφαρμογής του αρχικού μέτρου, υπό την προϋπόθεση ότι η μη εφαρμογή αφορά χρονικό διάστημα δύο ετών τουλάχιστον».

Ο κανονισμός (ΕΚ) 764/97

- 21 Ύστερα από αίτηση της Ιταλικής Κυβερνήσεως για την παράταση των μέτρων διασφάλισης για τις εισαγωγές ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ που θέσπισε ο κανονισμός (ΕΚ) 304/97 του Συμβουλίου, της 17ης Φεβρουαρίου 1997 (ΕΕ L 51, σ. 1), η Επιτροπή εξέδωσε, σύμφωνα με το άρθρο 109 της αποφάσεως ΥΧΕ, τον κανονισμό (ΕΚ) 764/97, της 23ης Απριλίου 1997, για τη θέσπιση μέτρων διασφάλισης για το ρύζι καταγωγής υπερποντιών χωρών και εδαφών (ΕΕ L 112, σ. 3).

- 22 Το άρθρο 1 του εν λόγω κανονισμού επέβαλε δασμολογική ποσόστωση επιτρέπουσα την άνευ δασμών εισαγωγή ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ του κωδικού ΣΟ 1006 μέχρις

ορίου 10 000 τόνων για το ρύζι καταγωγής Montserrat και των νήσων Turks και Caicos και 59 610 τόνων για το ρύζι καταγωγής άλλων ΥΧΕ.

- 23 Ο κανονισμός 764/97 έχει εφαρμογή, σύμφωνα με το άρθρο 7, δεύτερο εδάφιο, του ιδίου, από 1ης Μαΐου έως 30 Σεπτεμβρίου 1997.
- 24 Η Ισπανική Κυβέρνηση και η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, στη συνέχεια, κατ' εφαρμογή του άρθρου 1, παράγραφος 5, του παραρτήματος IV της αποφάσεως ΥΧΕ, παρέπεμψαν στο Συμβούλιο τον κανονισμό 764/97, αιτούμενες την αύξηση της ποσοστώσεως για το Montserrat και τις νήσους Turks και Caicos.

Ο κανονισμός 1036/97

- 25 Στις 2 Ιουνίου 1997, το Συμβούλιο εξέδωσε τον κανονισμό 1036/97, ο οποίος, σύμφωνα με το άρθρο 7 του ιδίου, καταργεί τον κανονισμό 764/97.
- 26 Στην ουσία, ο κανονισμός του Συμβουλίου διαφέρει απ' αυτόν της Επιτροπής μόνον ως προς την κατανομή της ποσοστώσεως μεταξύ των ΥΧΕ και τη χρονική περίοδο κατά την οποία έχει εφαρμογή.

27 Το άρθρο 1 του κανονισμού 1036/97 ορίζει:

«Οι εισαγωγές στην Κοινότητα ρυζιού καταγωγής των ΥΧΕ που υπάγεται στον κωδικό ΣΟ 1006 και τυγχάνει απαλλαγής των δασμών, περιορίζονται, κατά τη διάρκεια περιόδου από την 1η Μαΐου έως τις 30 Νοεμβρίου 1997, στις ακόλουθες ποσότητες που εκφράζονται σε ισοδύναμο αποφλοιωμένου ρυζιού:

α) 13 430 τόνοι ρυζιού καταγωγής Montserrat και των νήσων Turks και Caicos· και

β) 56 180 τόνοι ρυζιού καταγωγής άλλων ΥΧΕ».

28 Ο κανονισμός 1036/97, που τέθηκε σε ισχύ στις 10 Ιουνίου 1997, ημερομηνία της δημοσίευσής του στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*, είχε εφαρμογή από την 1η Μαΐου έως τις 30 Νοεμβρίου 1997.

Η κοινοτική αγορά ρυζιού

29 Γίνεται διάκριση μεταξύ του ρυζιού japonica και του ρυζιού indica.

- 30 Εντός της Κοινότητας, τα κράτη που παράγουν ρύζι είναι κυρίως η Γαλλία, η Ισπανία και η Ιταλία. Περίπου το 80 % του ρυζιού που παράγεται εντός της Κοινότητας είναι ρύζι japonica και το 20 % είναι ρύζι indica. Τα νότια κράτη μέλη καταναλώνουν κυρίως ρύζι japonica, ενώ τα βόρεια κράτη μέλη καταναλώνουν κυρίως ρύζι indica.
- 31 Λόγω πλεονασματικής παραγωγής ρυζιού japonica, η Κοινότητα γενικώς εξάγει αυτήν την ποικιλία ρυζιού. Αντιθέτως, δεν παράγει επαρκώς ρύζι indica για να καλύπτει τις ανάγκες της και γενικώς εισάγει αυτήν την ποικιλία ρυζιού.
- 32 Για να μπορεί να καταναλωθεί, το ρύζι πρέπει να υποστεί μεταποίηση. Μετά τη συγκομιδή, αποφλοιώνεται και στη συνέχεια υφίσταται λεύκανση σε διάφορα στάδια.
- 33 Σε κάθε στάδιο, η αξία του ρυζιού αυξάνεται. Επιπλέον, η μεταποίηση του ρυζιού συνεπάγεται μείωση του αρχικού του βάρους.
- 34 Διακρίνονται γενικώς τέσσερα στάδια μεταποιήσεως:
 - το ρύζι paddy: πρόκειται για το ρύζι όπως ακριβώς συγκομίζεται. Είναι ακόμη ακατάλληλο για κατανάλωση·

- το αποφλοιωμένο ρύζι (επίσης αποκαλούμενο ρύζι *brun*): πρόκειται για το ρύζι του οποίου έχει αφαιρεθεί ο φλοιός, κατάλληλο για κατανάλωση, αλλά επιδε-
χόμενο περαιτέρω μεταποίηση·
- το ημλευκασμένο ρύζι (επίσης αποκαλούμενο ρύζι μερικώς καθαρισμένο):
πρόκειται για το ρύζι από το οποίο έχει αφαιρεθεί μέρος του περικαρπίου. Είναι
προϊόν ημιτελές, που πωλείται γενικώς προκειμένου να υποστεί περαιτέρω
μεταποίηση και όχι να καταναλωθεί·
- το λευκασμένο ρύζι (επίσης αποκαλούμενο καθαρισμένο ρύζι): πρόκειται για το
ρύζι που έχει υποστεί πλήρη μεταποίηση, ο φλοιός και το περικάρπιο του οποίου
έχουν αφαιρεθεί εντελώς.

35 Η μεταποίηση του ρυζιού *paddy* σε λευκασμένο ρύζι μπορεί να γίνει σε ένα ή
περισσότερα στάδια. Κατά συνέπεια, το ρύζι *paddy*, το αποφλοιωμένο ρύζι και το
ημλευκασμένο ρύζι μπορούν όλα να χρησιμοποιηθούν ως πρώτη ύλη από τους
παραγωγούς λευκασμένου ρυζιού.

36 Η Κοινότητα παράγει μόνο λευκασμένο ρύζι, ενώ οι Ολλανδικές Αντίλλες παράγουν
μόνο ημλευκασμένο ρύζι. Το ημλευκασμένο ρύζι που προέρχεται από τις Ολλαν-
δικές Αντίλλες πρέπει επομένως να αποτελέσει αντικείμενο τελικής μεταποίησεως
προκειμένου να καταναλωθεί εντός της Κοινότητας.

37 Πολλές εταιρίες εγκατεστημένες στις Ολλανδικές Αντίλλες μεταποιούν εκεί το
αποφλοιωμένο ρύζι, προερχόμενο από το Σουρινάμ και τη Γουιάνα, σε ημλευκα-
σμένο ρύζι.

- 38 Η επέμβαση αυτή αρκεί για να προσδώσει στο ρύζι την ιδιότητα προϊόντος καταγωγής ΥΧΕ, σύμφωνα με τους κανόνες του παραρτήματος II της αποφάσεως ΥΧΕ.

Η προσφυγή

- 39 Η Ολλανδική Κυβέρνηση ζητεί από το Δικαστήριο να ακυρώσει τον κανονισμό 1036/97 και να καταδικάσει το Συμβούλιο στα δικαστικά έξοδα.
- 40 Προς στήριξη της προσφυγής της, η Ολλανδική Κυβέρνηση προβάλλει επτά λόγους ακυρώσεως, αντλουμένους, αντιστοίχως, από την παραβίαση της αρχής της ασφάλειας δικαίου, την παράβαση του άρθρου 7, παράγραφος 5, της Συμφωνίας για τα μέτρα διασφάλισης καθώς και του άρθρου 228, παράγραφος 7, της Συνθήκης, την παράβαση του άρθρου 109, παράγραφος 1, της αποφάσεως ΥΧΕ, την παράβαση του άρθρου 109, παράγραφος 2, της ίδιας αποφάσεως, την κατάχρηση εξουσίας, την παράβαση του παραρτήματος IV της αποφάσεως ΥΧΕ και, τέλος, την παράβαση του άρθρου 190 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 253 ΕΚ).
- 41 Το Συμβούλιο ζητεί από το Δικαστήριο να απορρίψει την προσφυγή ως απαράδεκτη ή αβάσιμη και να καταδικάσει το Βασίλειο των Κάτω Χωρών στα δικαστικά έξοδα.

Επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως, αντλουμένου από την παραβίαση της αρχής της ασφάλειας δικαίου

- 42 Η Ολλανδική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι το Συμβούλιο, παραλείποντας να καθορίσει τη νομική κατάσταση μετά την εξάντληση της δασμολογικής ποσοστώσεως του

άρθρου 1 του κανονισμού 1036/97, παραβίασε την αρχή της ασφάλειας δικαίου. Οι οικείες επιχειρήσεις και οι λοιποί ενδιαφερόμενοι δεν ήταν σε θέση να γνωρίζουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους ύστερα από την εξάντληση της εν λόγω ποσοστώσεως.

- 43 Συναφώς, επιβάλλεται η υπενθύμιση ότι η κοινοτική νομοθεσία πρέπει να είναι βεβαία και η εφαρμογή της προβλεπτή από τους υποκειμένους σ' αυτήν (βλ., συναφώς, απόφαση της 15ης Δεκεμβρίου 1987, 325/85, Ιρλανδία κατά Επιτροπής, Συλλογή 1987, σ. 5041, σκέψη 18).
- 44 Εν προκειμένω, το άρθρο 1 του κανονισμού 1036/97 θέσπισε δασμολογική ποσόσωση επιτρέπουσα την άνευ δασμών εισαγωγή ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ του κωδικού ΣΟ 1006 μέχρι 13 430 τόνων ρυζιού καταγωγής Montserrat και των νήσων Turks και Caicos και μέχρι 56 180 τόνων ρυζιού καταγωγής άλλων ΥΧΕ.
- 45 Από την ανάγνωση της εν λόγω διατάξεως προκύπτει ότι, αντίθετα προς τους ισχυρισμούς του προσφεύγοντος, ο κανονισμός 1036/97 ήταν αρκούντως σαφής και συγκεκριμένος ως προς τις συνέπειες της θεσπίσεως δασμολογικής ποσοστώσεως και της πιθανής εξάντλησής της. Ο εν λόγω κανονισμός δεν σκόπευε να απαγορεύσει, κατά την περίοδο από 1ης Μαΐου έως 30 Νοεμβρίου 1997, τις καθ' υπέρβαση της ορισθείσας ποσοστώσεως εισαγωγές ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ. Έθετε όρια στην ποσότητα του ρυζιού που μπορούσε να εισαχθεί άνευ δασμών κατά την περίοδο αυτή. Οι εισαγωγές ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ μπορούσαν να συνεχισθούν και μετά την εξάντληση της ποσοστώσεως, χωρίς όμως να απολαμβάνουν της εν λόγω δασμολογικής εξαιρέσεως.
- 46 Συγκεκριμένα, μετά την εξάντληση της δασμολογικής ποσοστώσεως, όπως αυτής στην παρούσα υπόθεση, τα οικεία προϊόντα μπορούν να συνεχίσουν να εισάγονται, αλλά μόνον κατόπιν καταβολής των απαιτητών δασμών (βλ., συναφώς, απόφαση της 8ης Φεβρουαρίου 2000, C-17/98, Emesa Sugar, Συλλογή 2000, σ. I-675, σκέψη 45).

- 47 Από την έβδομη, όγδοη και δέκατη τέταρτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 1036/97 προκύπτει επίσης ότι, προκειμένου να αντιμετωπίσει τη δυσμενή κατάσταση στην κοινοτική αγορά ρυζιού, το Συμβούλιο σκόπευε απλώς να αναστείλει, για περιορισμένο χρόνο, πέρα από συγκεκριμένο όγκο εισαγωγών, τους προτιμησιακούς όρους τους οποίους απολάμβανε το ρύζι καταγωγής ΥΧΕ, δηλαδή την άνευ δασμών εισαγωγή του στην Κοινότητα.
- 48 Λαμβανομένων υπόψη των σκέψεων αυτών, ο κανονισμός 1036/97 δεν παραβίασε την αρχή της ασφάλειας δικαίου, η οποία αποτελεί μέρος της κοινοτικής έννομης τάξεως.
- 49 Ο πρώτος λόγος ακυρώσεως του προσφεύγοντος πρέπει, επομένως, να απορριφθεί ως αβάσιμος.

Επί του δευτέρου λόγου ακυρώσεως, αντλούμενου από την παράβαση του άρθρου 7, παράγραφος 5, της Συμφωνίας για τα μέτρα διασφάλισης καθώς και του άρθρου 228, παράγραφος 7, της Συνθήκης

- 50 Η Ολλανδική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι το Συμβούλιο, εκδίδοντας τον κανονισμό 1036/97 μερικούς μήνες μετά τη λήξη της ισχύος του κανονισμού 304/97, δεν τήρησε ούτε το άρθρο 7, παράγραφος 5, της Συμφωνίας για τα μέτρα διασφάλισης ούτε, εν προκειμένω, το άρθρο 228, παράγραφος 7, της Συνθήκης. Δεδομένου ότι η υποχρέωση του άρθρου 7, παράγραφος 5, της Συμφωνίας για τα μέτρα διασφάλισης είναι σαφής, ακριβής και απαλλαγμένη αιρέσεων, έχει άμεσο αποτέλεσμα και εναπόκειται στον κοινοτικό δικαστή, ο οποίος επιλαμβάνεται βάσει του άρθρου 173 της Συνθήκης, να ελέγξει την τήρησή της.
- 51 Ως προς τον δικαστικό έλεγχο της νομιμότητας κοινοτικής πράξεως σε σχέση με τους κανόνες του ΠΟΕ, το Συμβούλιο και η Επιτροπή υποστηρίζουν ότι οι λόγοι που δικαιολογούσαν το να μην έχει η ΓΣΔΕ του 1947 άμεσο αποτέλεσμα — δηλαδή η προβλεπόμενη δυνατότητα προσαρμογής των υποχρεώσεων προς τα κάτω και οι αρκετά φιλελεύθερες διαδικασίες επιλύσεως των διαφορών — εξακολουθούν να υφίστανται, ακόμα και μετά την αντικατάσταση της ΓΣΔΕ του 1947 από τον

ΠΟΕ. Το άρθρο 7, παράγραφος 5, της Συμφωνίας για τα μέτρα διασφάλισης δεν έχει, επομένως, άμεσο αποτέλεσμα, που να μπορεί να το επικαλεστεί το προσφεύγον.

- 52 Επικουρικώς, ισχυρίζονται ότι η εν λόγω διάταξη της Συμφωνίας για τα μέτρα διασφάλισης δεν έχει, εν πάση περιπτώσει, παραβιαστεί, εκ του απλού γεγονότος ότι δεν εφαρμόζεται στις σχέσεις μεταξύ ΥΧΕ και Κοινότητας. Οι ΥΧΕ και η Κοινότητα αποτελούν, κατά το άρθρο 133 της Συνθήκης, ζώνη ελεύθερων συναλλαγών και το άρθρο XXIV της ΓΣΔΕ του 1994 παρέχει τη δυνατότητα παρεκκλίσεως από τις διατάξεις του άρθρου XIX της ίδιας Συμφωνίας ως προς τα μέτρα διασφάλισης.
- 53 Ως προς το ζήτημα της εφαρμογής της Συμφωνίας περί ιδρύσεως του ΠΟΕ και των εκεί προσαρτημένων συμφωνιών και μνημονίων (στο εξής: συμφωνίες ΠΟΕ) στην κοινοτική έννομη τάξη, από την απόφαση της 23ης Νοεμβρίου 1999, C-149/96, Πορτογαλία κατά Συμβουλίου (Συλλογή 1999, σ. I-8395, σκέψεις 42 έως 47), προκύπτει ότι, λόγω της φύσεως και της οικονομίας τους, οι συμφωνίες ΠΟΕ δεν περιλαμβάνονται, καταρχήν, στους κανόνες βάσει των οποίων το Δικαστήριο ελέγχει τη νομιμότητα των πράξεων των κοινοτικών οργάνων.
- 54 Από την ίδια νομολογία προκύπτει επίσης ότι μόνο στην περίπτωση που πρόθεση της Κοινότητας ήταν να εκπληρώσει ειδική υποχρέωση που αναλήφθηκε στο πλαίσιο του ΠΟΕ, ή στην περίπτωση που η κοινοτική πράξη ρητώς παραπέμπει σε συγκεκριμένες διατάξεις των συμφωνιών ΠΟΕ, εναπόκειται στο Δικαστήριο να ελέγχει τη νομιμότητα της σχετικής κοινοτικής πράξεως με βάση τους κανόνες του ΠΟΕ (προαναφερθείσα απόφαση Πορτογαλία κατά Συμβουλίου, σκέψη 49).
- 55 Αυτό, όμως, δεν συμβαίνει εν προκειμένω. Είναι σαφές ότι ο κανονισμός 1036/97 δεν σκοπούσε να εγγυηθεί την εκπλήρωση εντός της κοινοτικής έννομης τάξεως ειδικής υποχρεώσεως που αναλήφθηκε στο πλαίσιο του ΠΟΕ ούτε παρέπεμπε ρητώς σε συγκεκριμένες διατάξεις των συμφωνιών ΠΟΕ. Είχε ως μοναδικό αντικείμενο να θεσπίσει, κατ' εφαρμογή του άρθρου 109 της αποφάσεως ΥΧΕ, μέτρα δια-

σφαλίσεως για την εισαγωγή ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ προκειμένου να εξαλειφθούν οι σοβαρές διαταραχές ή ο κίνδυνος σοβαρών διαταραχών στην κοινοτική αγορά ρυζιού.

- 56 Συνεπώς, η Ολλανδική Κυβέρνηση δεν μπορεί να ισχυριστεί ότι ο κανονισμός 1036/97 εκδόθηκε κατά παράβαση του άρθρου 7, παράγραφος 5, της Συμφωνίας για τα μέτρα διασφάλισης ούτε, κατά συνέπεια, ότι εκδόθηκε κατά παράβαση του άρθρου 228, παράγραφος 7, της Συνθήκης.
- 57 Ο δεύτερος λόγος ακυρώσεως πρέπει, επομένως, να απορριφθεί.

Επί του τρίτου λόγου ακυρώσεως, αντλουμένου από την παράβαση του άρθρου 109, παράγραφος 1, της αποφάσεως ΥΧΕ

Επί του πρώτου σκέλους

- 58 Με το πρώτο σκέλος του λόγου ακυρώσεως, η Ολλανδική Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι το Συμβούλιο εκτίμησε εσφαλμένως ότι το άρθρο 109 της αποφάσεως ΥΧΕ παρέχει την εξουσία λήψεως μέτρων διασφάλισης για λόγους αναγομένους στην ποσότητα των προϊόντων καταγωγής ΥΧΕ που εισάγονται στην Κοινότητα.
- 59 Τονίζει ότι το άρθρο 132 της Συνθήκης θέτει ως σκοπό για τα κράτη μέλη να εφαρμόζουν στις εμπορικές συναλλαγές με τις ΥΧΕ το καθεστώς που διέπει τις μεταξύ τους σχέσεις δυνάμει της Συνθήκης. Επιπλέον, η αύξηση των εμπορικών συναλλαγών με τις ΥΧΕ αποτελεί, σύμφωνα με το άρθρο 3, στοιχείο ρ', της Συνθή-

κης, έναν από τους στόχους του καθεστώτος συνδέσεως. Υπό τις συνθήκες αυτές, ο όγκος των εισαγωγών ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ σε χαμηλές τιμές δεν μπορεί να αποτελέσει αιτία λήψεως μέτρων διασφάλισης.

- 60 Η Ολλανδική Κυβέρνηση δέχεται ότι το Συμβούλιο μπορεί να λάβει μέτρα διασφάλισης, αλλά μόνον όταν πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 134 της Συνθήκης. Προσθέτει ότι το γεγονός ότι ο κανονισμός 1036/97 αποτελεί το δεύτερο μέτρο διασφάλισης μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα αποδεικνύει ότι, εν προκειμένω, το πρόβλημα που αντιμετωπίζεται δεν είναι παρεμπίπτον, αλλά διαρθρωτικό. Όμως, το μέσο του μέτρου διασφάλισης δεν προβλέπεται προς τούτο.
- 61 Συναφώς, επιβάλλεται η υπενθύμιση, προκαταρκτικώς, της φύσεως της προβλεπομένης από τη Συνθήκη συνδέσεως με τις ΥΧΕ. Η σύνδεση αυτή αποτελεί αντικείμενο ενός καθεστώτος που ορίζεται στο τέταρτο μέρος της Συνθήκης (άρθρα 131 έως 136), οπότε οι γενικές διατάξεις της Συνθήκης δεν έχουν εφαρμογή στις ΥΧΕ χωρίς ρητή μνεία (βλ., απόφαση της 12ης Φεβρουαρίου 1992, C-260/90, *Leplat*, Συλλογή 1992, σ. I-643, σκέψη 10).
- 62 Κατά το άρθρο 131 της Συνθήκης, σκοπός αυτής της συνδέσεως είναι η προώθηση της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης των ΥΧΕ και η δημιουργία στενών οικονομικών σχέσεων μεταξύ αυτών και της Κοινότητας στο σύνολό της.
- 63 Το άρθρο 132 της Συνθήκης διευκρινίζει τους σκοπούς της συνδέσεως, ορίζοντας, ιδίως, ότι τα κράτη μέλη εφαρμόζουν στις εμπορικές τους συναλλαγές με τις ΥΧΕ το καθεστώς που διέπει τις μεταξύ τους σχέσεις και οι άλλες ΥΧΕ το καθεστώς που εφαρμόζει έναντι του ευρωπαϊκού κράτους με το οποίο διατηρεί ιδιαίτερες σχέσεις.

- 64 Αυτό το καθεστώς συνδέσεως με τις ΥΧΕ είναι ευνοϊκό για τις χώρες αυτές και τα εδάφη αυτά, καθόσον αποβλέπει στη διευκόλυνση της οικονομικής και κοινωνικής αναπτύξεώς τους. Η ευνοϊκή αυτή στάση εκφράζεται, ειδικότερα, με την προβλεπόμενη άνευ δασμών εισαγωγή στην Κοινότητα των εμπορευμάτων καταγωγής ΥΧΕ (βλ. απόφαση της 26ης Οκτωβρίου 1994, C-430/92, Κάτω Χώρες κατά Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. I-5197, σκέψη 22).
- 65 Ωστόσο, από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει επίσης ότι, όταν το Συμβούλιο θεσπίζει μέτρα βάσει του άρθρου 136, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης, πρέπει να λαμβάνει υπόψη όχι μόνον τις αρχές του τετάρτου μέρους της Συνθήκης, αλλά και τις άλλες αρχές του κοινοτικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένων των αρχών που αφορούν την κοινή γεωργική πολιτική (βλ. απόφαση της 11ης Φεβρουαρίου 1999, C-390/95 P, Antillean Rice Mills κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1999, σ. I-769, σκέψη 37, και προαναφερθείσα απόφαση Emesa Sugar, σκέψη 38).
- 66 Εξάλλου, το συμπέρασμα αυτό συνάδει με τα άρθρα 3, στοιχείο ρ', και 131 της Συνθήκης που προβλέπουν ότι η Κοινότητα προάγει την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη των ΥΧΕ, χωρίς, ωστόσο, η προώθηση αυτή να συνεπάγεται υποχρέωση να ευνοούνται οι ΥΧΕ (προαναφερθείσα απόφαση Antillean Rice Mills κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 38).
- 67 Όταν προβαίνει στη στάθμιση των διαφόρων σκοπών της Συνθήκης, το Συμβούλιο, το οποίο έχει συναφώς ευρεία εξουσία εκτιμήσεως, ανάλογη προς τις πολιτικές ευθύνες που του αναθέτουν τα άρθρα της Συνθήκης, όπως το άρθρο 136, μπορεί να αποφασίσει, εφόσον το κρίνει αναγκαίο, να περιορίσει ορισμένα από τα πλεονεκτήματα που έχουν ήδη παραχωρηθεί στις ΥΧΕ (προαναφερθείσα απόφαση Emesa Sugar, σκέψη 39).
- 68 Συνεπώς, όταν το Συμβούλιο κρίνει ότι οι εισαγωγές ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ δημιουργούν ή δύνανται να δημιουργήσουν, ιδίως λόγω του όγκου τους, σοβαρές διαταραχές στην κοινοτική αγορά ρυζιού, μπορεί να αποφασίσει, κατά παρέκκλιση από

την αρχή των άρθρων 132, παράγραφος 1, της Συνθήκης και 101, παράγραφος 1, της αποφάσεως ΥΧΕ, να περιορίσει ορισμένα από τα πλεονεκτήματα που έχουν ήδη παραχωρηθεί στις ΥΧΕ.

- 69 Το επιχείρημα της Ολλανδικής Κυβερνήσεως, ότι τα πλεονεκτήματα που έχουν παραχωρηθεί, βάσει του άρθρου 132 της Συνθήκης, στις ΥΧΕ στο πλαίσιο της σταδιακής πραγματώσεως της συνδέσεως δεν μπορούν να διακυβευθούν για λόγους αναγόμενους στις ποσότητες των προϊόντων καταγωγής ΥΧΕ που εισάγονται στην Κοινότητα, δεν μπορεί να γίνει δεκτό.
- 70 Εξάλλου, αντίθετα προς τους ισχυρισμούς της Ολλανδικής Κυβερνήσεως, η αρμοδιότητα του Συμβουλίου να λαμβάνει μέτρα διασφάλισης δεν ασκείται μόνον όταν πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 134 της Συνθήκης. Συγκεκριμένα, η εν λόγω διάταξη αφορά μόνο μία ειδική περίπτωση. Δεν σκοπεί να περιορίσει τη βάση του άρθρου 136, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης γενική αρμοδιότητα του Συμβουλίου να προσδιορίζει τους τρόπους εφαρμογής της συνδέσεως λαμβάνοντας υπόψη όλες τις αρχές της Συνθήκης (βλ., συναφώς, προαναφερθείσα απόφαση του Δικαστηρίου *Antillean Rice Mills* κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 41).
- 71 Συνεπώς, το πρώτο σκέλος του τρίτου λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

Επί του δευτέρου σκέλους

- 72 Με το δεύτερο σκέλος του πρώτου λόγου ακυρώσεως, η Ολλανδική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι είναι προδήλως ανακριβής η διαπίστωση, ως έχει στο προοίμιο του κανονισμού 1036/97, ότι το ρύζι καταγωγής ΥΧΕ εισαγόταν σε τιμές τόσο χαμηλές και σε ποσότητες τόσο αυξημένες που προκαλούσε ή απειλούσε να προκαλέσει διαταραχές στην κοινοτική αγορά ρυζιού.

- 73 Προκαταρκτικώς, επιβάλλεται η υπενθύμιση ότι από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι τα κοινοτικά όργανα διαθέτουν ευρεία διακριτική ευχέρεια ως προς την εφαρμογή του άρθρου 109 της αποφάσεως ΥΧΕ (βλ., συναφώς, προαναφερθείσα απόφαση του Δικαστηρίου *Antillean Rice Mills* κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 48).
- 74 Ενόψει μιας τέτοιας ευχέρειας εναπόκειται στον κοινοτικό δικαστή να περιοριστεί στον έλεγχο του αν η άσκηση της ευχέρειας αυτής πάσχει πρόδηλη πλάνη ή κατάχρηση εξουσίας ή του αν ακόμα τα κοινοτικά όργανα υπερέβησαν προφανώς τα όρια της διακριτικής τους ευχέρειας (βλ., προαναφερθείσα απόφαση του Δικαστηρίου *Antillean Rice Mills* κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 48· βλ., επίσης, συναφώς, αποφάσεις της 17ης Ιανουαρίου 1985, 11/82, *Πειραική-Πατραϊκή* κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1985, σ. 207, σκέψη 40, και της 12ης Ιουλίου 2001, C-189/01, *Jippes* κ.λπ., Συλλογή 2001, σ. I-5689, σκέψη 80).
- 75 Αυτός ο περιορισμός του ελέγχου του κοινοτικού δικαστή επιβάλλεται ιδιαιτέρως όταν, όπως εν προκειμένω, τα κοινοτικά όργανα υποχρεούνται να συμβιβάσουν διωσάμενα συμφέροντα και, συνεπώς, να προβούν, κατά τη λήψη των πολιτικών φύσεως αποφάσεων που εμπίπτουν στις αρμοδιότητές τους, σε επιλογή μεταξύ διαφόρων εναλλακτικών λύσεων (βλ., συναφώς, προαναφερθείσα απόφαση *Emesa Sugar*, σκέψη 53).

Επί των ποσοτήτων του ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ που εισάγονται στην Κοινότητα

- 76 Η Ολλανδική Κυβέρνηση τονίζει ότι η κοινοτική παραγωγή ρυζιού *indica* κατά τις περιόδους εμπορίας 1992/1993 έως 1996/1997 δεν επαρκούσε για να καλύψει τις κοινοτικές ανάγκες και ότι αυτό το διαρθρωτικό έλλειμμα έπρεπε να καλυφθεί με εισαγωγές. Υπό αυτές τις συνθήκες, ο όγκος των εισαγωγών ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ δεν μπορούσε, σύμφωνα με την Ολλανδική Κυβέρνηση, ούτε να διαταράξει ούτε να απειλήσει με διαταραχή την κοινοτική αγορά ρυζιού.

- 77 Η Ολλανδική Κυβέρνηση προσθέτει ότι, κατά την έκδοση του κανονισμού 764/97, η Επιτροπή δεν προσκόμισε στην επιτροπή του άρθρου 1, παράγραφος 2, του παραρτήματος IV της αποφάσεως ΥΧΕ, απαρτιζομένης από εκπροσώπους των κρατών μελών και προεδρευομένης από εκπρόσωπο της Επιτροπής, κανένα στοιχείο που να αποδείκνυε ότι οι εισαγωγές ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ ήταν τόσο μεγάλες που δημιουργούσαν ή μπορούσαν να δημιουργήσουν σοβαρές διαταραχές στην κοινοτική αγορά ρυζιού. Ούτε το Συμβούλιο, εκδίδοντας τον κανονισμό 1036/97, διαπίστωσε ότι ο όγκος των εισαγωγών ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ δημιουργούσε ή μπορούσε να δημιουργήσει τέτοιες διαταραχές. Θεώρησε, ως προς το ζήτημα αυτό, αποδεδειγμένες τις διαπιστώσεις της Επιτροπής χωρίς να τις ερευνήσει καθόλου.
- 78 Εξάλλου, η Ολλανδική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι υπάρχουν κι άλλες αποδείξιμες αιτίες για τις διαταραχές στην κοινοτική αγορά ρυζιού. Το μεγαλύτερο μέρος των εισαγωγών στην Κοινότητα ρυζιού *indica* προερχόταν από τρίτες χώρες άλλες από τις ΥΧΕ και, από την περίοδο εμπορίας 1995/1996, οι εισαγωγές από αυτές τις χώρες αυξήθηκαν περαιτέρω.
- 79 Η Επιτροπή επισημαίνει ότι, κατά την περίοδο εμπορίας 1995/1996, οι εισαγωγές ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ διπλασιάστηκαν σε σχέση με την προηγούμενη περίοδο, ενώ η κοινοτική κατανάλωση αυξήθηκε μεν, όχι όμως με την ίδια αναλογία. Ισχυρίζεται ότι το Συμβούλιο νομίμως έκρινε ότι η αύξηση των εισαγωγών ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ ήταν αιτία διαταραχών ή κινδύνου διαταραχών στον τομέα του ρυζιού εντός της Κοινότητας.
- 80 Η Ιταλική Κυβέρνηση επισημαίνει ότι η αρχή της σωρεύσεως των καταγωγών ΑΚΕ/ΥΧΕ που απορρέει από την απόφαση ΥΧΕ είχε ως συνέπεια σημαντικές ποσότητες ρυζιού παραγωγής ΑΚΕ να εκτρέπονται προς χώρες ΥΧΕ για να υποστούν εκεί, έστω και ελάχιστη, μεταποίηση και να εξαχθούν κατόπιν, άνευ δασμών, προς την κοινοτική αγορά.

- 81 Συναφώς, επιβάλλεται η διαπίστωση, πρώτον, ότι όπως διαπίστωσε το Συμβούλιο βάσει στοιχείων της Στατιστικής Υπηρεσίας των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (Eurostat) σχετικών με τις περιόδους εμπορίας 1992/1993 έως 1995/1996, οι εισαγωγές ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ αυξήθηκαν σημαντικά και ταχύτατα κατά τις περιόδους αυτές, διότι ανήλθαν, από 77 000 τόνους το 1992/1993, σε άνω των 212 000 τόνων το 1995/1996.
- 82 Η Ολλανδική Κυβέρνηση δέχτηκε, εξάλλου, ότι από την εφαρμογή της αποφάσεως ΥΧΕ, οι εισαγωγές ρυζιού indica καταγωγής ΥΧΕ αυξήθηκαν συνεχώς, μολονότι φρονεί ότι, δεδομένης της ανεπάρκειας στην κοινοτική παραγωγή ρυζιού indica για την ικανοποίηση των αναγκών της κοινοτικής καταναλώσεως, η εν λόγω αύξηση δεν μπορούσε να δικαιολογήσει τη λήψη μέτρων διασφάλισης.
- 83 Επιβάλλεται, δεύτερον, η διαπίστωση ότι, στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής, η Κοινότητα παρότρυνε τους ευρωπαίους παραγωγούς να εγκαταλείψουν την καλλιέργεια ρυζιού japonica υπέρ της καλλιέργειας ρυζιού indica, ώστε να επιτευχθεί η μετατροπή του τομέα της καλλιέργειας ρυζιού. Για αυτόν τον σκοπό εκδόθηκε ο κανονισμός (ΕΟΚ) 3878/87 του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 1987, σχετικά με την ενίσχυση στην παραγωγή για ορισμένες ποικιλίες ρυζιού (ΕΕ L 365, σ. 3), που τροποποιήθηκε πλειστάκις και αντικαταστάθηκε, από την περίοδο εμπορίας 1996/1997, από τον κανονισμό (ΕΚ) 3072/95 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 1995, σχετικά με την κοινή οργάνωση αγοράς του ρυζιού (ΕΕ L 329, σ. 18). Ο κανονισμός 304/97 σκοπούσε ειδικώς, όπως προκύπτει από την όγδοη αιτιολογική του σκέψη, να περιορίσει τις εισαγωγές ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ, για να μην τεθεί σε κίνδυνο αυτή η μετατροπή.
- 84 Υπό αυτές τις συνθήκες, το Συμβούλιο νομίμως θεώρησε ότι ο εν λόγω προσανατολισμός της κοινής γεωργικής πολιτικής, τον οποίο δεν αμφισβήτησε η Ολλανδική Κυβέρνηση, θα ετίθετο σε κίνδυνο αν επιτρεπόταν στις ΥΧΕ να ικανοποιήσουν το σύνολο της κοινοτικής ζήτησεως ρυζιού indica.

- 85 Η Ολλανδική Κυβέρνηση δεν απέδειξε, επομένως, ότι το Συμβούλιο υπέπεσε σε πρόδηλο σφάλμα εκτιμήσεως κρίνοντας ότι οι εισαγωγές ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ είχαν αυξηθεί σημαντικά και ότι η εν λόγω αύξηση επέβαλε τη θέσπιση δασμολογικής ποσοτώσεως προκειμένου να διατηρηθούν οι εισαγωγές στην Κοινότητα ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ εντός ορίων συμβιβαστών με την ισορροπία της κοινοτικής αγοράς.

Επί των τιμών του ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ που εισάγονται στην Κοινότητα

- 86 Επικουρικώς, η Ολλανδική Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι το γεγονός ότι οι τιμές του ρυζιού indica στην ιταλική και την ισπανική αγορά άρχισαν να μειώνονται τον Οκτώβριο 1996 και, παρά την ελαφρά αύξηση στην ιταλική αγορά από τον Ιανουάριο 1997, παρέμειναν κάτω από την κοινοτική τιμή παρεμβάσεως ουδόλως αποδεικνύει ότι πληρούνταν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 109, παράγραφος 1, της αποφάσεως ΥΧΕ.
- 87 Η Ολλανδική Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι τα στοιχεία που προσκόμισε το Συμβούλιο για να αποδείξει ότι η τιμή του ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ είναι σαφώς κατώτερη απ' αυτήν του κοινοτικού ρυζιού δεν ασκεί επιρροή. Ισχυρίζεται ότι ο ανταγωνισμός μεταξύ κοινοτικού ρυζιού και ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ δεν λειτουργεί στο στάδιο του ρυζιού paddy.
- 88 Το Συμβούλιο παραπέμπει στα στοιχεία της Eurostat για να αποδείξει ότι η τιμή του ρυζιού indica σημείωσε αιφνίδια πτώση στην ιταλική και ισπανική αγορά από τον Οκτώβριο 1996, για να σταθεροποιηθεί σε επίπεδο σημαντικά κατώτερο της τιμής παρεμβάσεως.

- 89 Το Συμβούλιο ισχυρίζεται ότι η εν λόγω αναφορά στην εξέλιξη της τιμής του κοινοτικού ρυζιού paddy έχει σημασία, διότι αυτό το ρύζι ανταγωνίζεται το ημλευκασμένο ρύζι καταγωγής ΥΧΕ μέσω των κοινοτικών παραγωγών λευκασμένου ρυζιού. Η αναφορά αυτή, άλλωστε, δεν συνεπάγεται σύγκριση τιμών μεταξύ του κοινοτικού ρυζιού και του ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ ως προς οποιοδήποτε στάδιο παραγωγής.
- 90 Όπως σημειώνεται με τη σκέψη 36 της παρούσας αποφάσεως, το ρύζι που παράγουν οι Ολλανδικές Αντίλλες και που εξάγεται προς την Κοινότητα για να μεταποιηθεί εκεί σε λευκασμένο ρύζι είναι ημλευκασμένο.
- 91 Συνεπώς, ανταγωνίζεται, μέσω των κοινοτικών παραγωγών λευκασμένου ρυζιού, το κοινοτικό ρύζι paddy και εκ του λόγου τούτου επηρεάζει την τιμή του κοινοτικού ρυζιού paddy.
- 92 Επομένως, αντίθετα προς τους ισχυρισμούς της Ολλανδικής Κυβερνήσεως, δεν προκύπτει ότι η αναφορά του Συμβουλίου στην τιμή του κοινοτικού ρυζιού paddy στερείται σημασίας.
- 93 Συναφώς, από τη δικογραφία προκύπτει ότι η τιμή του ρυζιού indica στην ισπανική αγορά, αφού μειώθηκε από 351 ECU/τόνο (Οκτώβριος 1996) σε 320 ECU/τόνο (Νοέμβριος 1996), δηλαδή 30 ECU κάτω από την τιμή παρεμβάσεως, εξακολούθουσε να διατίθεται στο τέλος Μαΐου 1997 προς 320 ECU/τόνο, δηλαδή 35 ECU κάτω από την τιμή παρεμβάσεως, η οποία είχε αυξηθεί. Ως προς την τιμή στην ιταλική αγορά, μειωμένη από 364 ECU/τόνο (Οκτώβριος 1996) σε 319 ECU/τόνο (Δεκέμβριος 1996), είχε βέβαια αυξηθεί σε 344 ECU/τόνο, αλλά παρέμενε ακόμη κατά 11 ECU κάτω από την τιμή παρεμβάσεως.

- 94 Λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων αυτών, διαπιστώνεται ότι η Ολλανδική Κυβέρνηση δεν απέδειξε ότι το Συμβούλιο υπέπεσε σε πρόδηλο σφάλμα εκτιμήσεως κρίνοντας ότι η μαζική εισαγωγή ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ μπορούσε να διαταράξει σοβαρά την κοινοτική αγορά ρυζιού.

Επί της υπάρξεως αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της εισαγωγής ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ και των διαταραχών στην κοινοτική αγορά

- 95 Τέλος, ως προς τον αιτιώδη σύνδεσμο μεταξύ της εισαγωγής ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ και των διαταραχών στην κοινοτική αγορά, η Ολλανδική Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι το Συμβούλιο δεν απέδειξε την ύπαρξή του.
- 96 Οι τιμές της παγκόσμιας αγοράς είναι σαφώς χαμηλότερες από αυτές του ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ και, στο πλαίσιο αυτό, η άνευ δασμών εισαγωγή ρυζιού προελεύσεως τρίτων χωρών (ιδίως των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής και της Αιγύπτου) επηρεάζει σημαντικά την κοινοτική αγορά ρυζιού. Η κρίση στην εν λόγω αγορά δεν μπορεί να αποδοθεί στις εισαγωγές στην Κοινότητα ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ, αλλά οφείλεται μάλλον στην εισαγωγή, με χαμηλότερες τιμές, μεγάλων ποσοτήτων ρυζιού indica προελεύσεως τρίτων χωρών, υπέρ των οποίων η Κοινότητα είχε ανοίξει δασμολογικές ποσοστώσεις.
- 97 Η Ολλανδική Κυβέρνηση φρονεί, ενόψει αυτών των σκέψεων, ότι το Συμβούλιο δεν απέδειξε ότι οι εισαγωγές ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ μπορούσαν, λόγω του όγκου τους, να δημιουργήσουν σοβαρές διαταραχές στην κοινοτική αγορά ρυζιού.

- 98 Απαντώντας, το Συμβούλιο και οι παρεμβαίνοντες υπογραμμίζουν ότι, στον τομέα της εφαρμογής του άρθρου 109 της αποφάσεως ΥΧΕ, το Συμβούλιο διαθέτει ευρεία διακριτική ευχέρεια και ότι, εν προκειμένω, κατέληξε δικαιολογημένα στο συμπέρασμα ότι η ελεύθερη εισαγωγή ρυζιού *indica* προελεύσεως ΥΧΕ εξακολουθούσε να δημιουργεί ή μπορούσε να δημιουργήσει διαταραχές στην κοινοτική αγορά ρυζιού.
- 99 Φρονούν ότι, προκειμένου να θεσπιστούν μέτρα διασφάλισης, αρκεί η ύπαρξη σοβαρών ενδείξεων που να επιτρέπουν τη σκέψη ότι οι εισαγωγές από τις ΥΧΕ δημιουργούν ή δύνανται να δημιουργήσουν διαταραχές εντός της Κοινότητας.
- 100 Προκαταρκτικώς, επιβάλλεται η υπενθύμιση ότι η Επιτροπή μπορεί, βάσει του άρθρου 109, παράγραφος 1, της αποφάσεως ΥΧΕ, να λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα διασφάλισης είτε η εφαρμογή της αποφάσεως ΥΧΕ προκαλεί σοβαρές διαταραχές σε τομέα οικονομικής δραστηριότητας της Κοινότητας ή ενός ή περισσότερων κρατών μελών ή θέτει σε κίνδυνο την εξωτερική οικονομική τους σταθερότητα, είτε ανακύπτουν δυσκολίες, οι οποίες ενδέχεται να προκαλέσουν επιδείνωση σε τομέα δραστηριοτήτων της Κοινότητας ή περιφέρειας αυτής.
- 101 Ως προς το επιχείρημα, αφενός, της Ολλανδικής Κυβερνήσεως ότι ο κίνδυνος διαταραχών στην κοινοτική αγορά ρυζιού δεν μπορεί να αποδοθεί στις εισαγωγές ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ, αλλά στις δασμολογικές ποσοτώσεις που ανοίχθηκαν βάσει του κανονισμού (ΕΚ) 1522/96 του Συμβουλίου, της 24ης Ιουλίου 1996, για το άνοιγμα και τον τρόπο διαχείρισης ορισμένων δασμολογικών ποσοτώσεων εισαγωγής ρυζιού και θραυσμάτων ρυζιού (ΕΕ L 190, σ. 1), επιβάλλεται η διευκρίνιση ότι, όταν το Συμβούλιο εξέδωσε τον κανονισμό 1036/97, ο κανονισμός 1522/96, που επιτρέπει την άνευ δασμών εισαγωγή στην Κοινότητα ρυζιού *indica* προελεύσεως τρίτων χωρών, δεν ετύγχανε, κατά μεγάλο μέρος, εφαρμογής. Συγκεκριμένα, όπως επισημαίνει η Επιτροπή με τις παρατηρήσεις της, οι ποσότητες της ποσοτώσεως ΠΟΕ που ο κανονισμός 1522/96 χορηγούσε στις Ηνωμένες Πολιτείες, οι οποίες αποτελούν, ως προς το λευκασμένο ή ημ λευκασμένο ρύζι, πάνω από το μισό της συνολικής ποσοτώσεως που ανοίχθηκε με τον εν λόγω κανονισμό, δεν είχαν ακόμη ελευθερωθεί, λόγω ελλείψεως συμφωνίας με τις Ηνωμένες Πολιτείες ως προς τον τρόπο εξαγωγής.

- 102 Ούτε μπορεί να γίνει δεκτό το επιχείρημα της Ολλανδικής Κυβερνήσεως ότι η Επιτροπή συνέβαλε στις διαταραχές στην κοινοτική αγορά ενισχύοντας τις εξαγωγές ρυζιού από ορισμένες τρίτες χώρες προς την κοινοτική αγορά. Όσον αφορά, για παράδειγμα, την Αίγυπτο, επιβάλλεται η επισήμανση, όπως το πράττει ορθώς η Επιτροπή, ότι αιγυπτιακή ποσότητα υπάρχει από το 1973, ότι αφορά το ρύζι *indica* και ότι, εν πάση περιπτώσει, δεν υπήρξαν εισαγωγές διότι, παρά τη χορηγηθείσα δασμολογική μείωση, το ρύζι αυτό δεν ήταν ανταγωνιστικό στην κοινοτική αγορά.
- 103 Αφετέρου, ακόμη και αν οι εισαγωγές ρυζιού προελεύσεως τρίτων χωρών επηρέαζαν την κοινοτική αγορά ρυζιού, παρά ταύτα το Συμβούλιο μπορούσε ευλόγως να κρίνει, ενόψει των στοιχείων σχετικών με την αύξηση των εισαγωγών ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ και την τιμή του εν λόγω ρυζιού, ότι υπήρχε σύνδεσμος μεταξύ των εν λόγω εισαγωγών και των διαταραχών ή της απειλής διαταραχών στην κοινοτική αγορά ρυζιού.
- 104 Η σημαντική μείωση της τιμής του κοινοτικού ρυζιού με τη σημαντική αύξηση των εισαγωγών ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ αποτελούσαν, πράγματι, σοβαρές ενδείξεις ότι οι εν λόγω εισαγωγές δημιουργούσαν ή μπορούσαν να δημιουργήσουν σοβαρά προβλήματα στην κοινοτική αγορά ρυζιού.
- 105 Δεδομένης της ευρείας διακριτικής ευχέρειας που διαθέτουν τα κοινοτικά όργανα ως προς την εφαρμογή του άρθρου 109 της αποφάσεως ΥΧΕ και λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι η εν λόγω διακριτική ευχέρεια δεν περιορίζεται αποκλειστικά στη φύση και το περιεχόμενο των διατάξεων που πρέπει να θεσπιστούν, αλλά, σε ορισμένο βαθμό, και στη διάγνωση βασικών στοιχείων (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 19ης Νοεμβρίου 1998, C-150/94, *Ηνωμένο Βασίλειο κατά Συμβουλίου*, Συλλογή 1998, σ. I-7235, σκέψη 55, και της 6ης Ιουλίου 2000, C-289/97, *Eridania*, Συλλογή 2000, σ. I-5409, σκέψη 48), δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι το Συμβούλιο προέβη σε προδήλως εσφαλμένη εκτίμηση των στοιχείων που διέθετε κατά την έκδοση του κανονισμού 1036/97.

- 106 Το δεύτερο σκέλος του τρίτου λόγου ακυρώσεως είναι, επομένως, αβάσιμο.
- 107 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι ο τρίτος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

Επί του τετάρτου λόγου ακυρώσεως, αντλουμένου από την παράβαση του άρθρου 109, παράγραφος 2, της αποφάσεως ΥΧΕ

- 108 Με τον τέταρτο λόγο ακυρώσεως, που διαιρείται σε πέντε σκέλη, η Ολλανδική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι το Συμβούλιο παρέβη το άρθρο 109, παράγραφος 2, της αποφάσεως ΥΧΕ.

Επί του πρώτου σκέλους

- 109 Με το πρώτο σκέλος αυτού του λόγου ακυρώσεως, η Ολλανδική Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι ο κανονισμός 1036/97 αντιβαίνει στο άρθρο 109, παράγραφος 2, της αποφάσεως ΥΧΕ, διότι παραβιάζει τη σειρά προτιμήσεως κράτη μέλη/ΥΧΕ/κράτη ΑΚΕ/τρίτες χώρες. Ο εν λόγω κανονισμός έθεσε τις ΥΧΕ σε δυσμενέστερη θέση από τα κράτη ΑΚΕ και τις τρίτες χώρες, επιτρέποντας σ' αυτά να εξάγουν προς την Κοινότητα μεγαλύτερη ποσότητα ρυζιού από αυτή που επιτρεπόταν για τις ΥΧΕ.
- 110 Κατά την Ολλανδική Κυβέρνηση, ενώ το άρθρο 1 του κανονισμού 1036/97 περιορίσει την ποσότητα ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ που μπορούσε να εισαχθεί στην Κοινότητα άνευ δασμών κατά την οικεία περίοδο σε 69 610 τόνους ισοδυνάμου αποφλοιωμένου

ρυζιού, ο κανονισμός 1522/96 επέτρεψε, κατά την ίδια περίοδο, την εισαγωγή σαφώς μεγαλύτερης ποσότητας προελεύσεως τρίτων χωρών.

- 111 Το Συμβούλιο και η Επιτροπή αντιτείνουν ότι η σύγκριση στην οποία προβαίνει η Ολλανδική Κυβέρνηση στηρίζεται σε εσφαλμένη βάση. Το Συμβούλιο τονίζει ότι η ποσόστωση που προβλέπει ο κανονισμός 1522/96 συνίσταται σε 63 000 τόνους λευκασμένου ή ημιλευκασμένου ρυζιού ετησίως, δηλαδή 91 000 τόνους ισοδυνάμου αποφλοιωμένου ρυζιού. Αντίθετα, μόνες οι ποσοστώσεις που προβλέπουν οι κανονισμοί 304/97 και 1036/97 ανέρχονται σε 114 338 τόνους ισοδυνάμου αποφλοιωμένου ρυζιού για τους έντεκα πρώτους μήνες του 1997. Το Συμβούλιο προσθέτει ότι, ακόμη και αν η ποσόστωση που προβλέπουν τα μέτρα διασφάλισης ήταν κατώτερη από αυτή που ίσχυε βάσει του κανονισμού 1522/96 για την ίδια περίοδο, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ότι πρόκειται μόνο για περιστασιακό περιορισμό των άνευ δασμών εισαγωγών ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ.
- 112 Συναφώς, επιβάλλεται η υπενθύμιση ότι, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 73 έως 75 της παρούσας αποφάσεως, εναπόκειται στον κοινοτικό δικαστή να περιοριστεί στον έλεγχο του αν το Συμβούλιο, το οποίο διαθέτει ευρεία διακριτική ευχέρεια, υπέπεσε σε πρόδηλο σφάλμα εκτιμήσεως εκδίδοντας τον κανονισμό 1036/97.
- 113 Αντίθετα προς τους ισχυρισμούς της Ολλανδικής Κυβερνήσεως, δεν προκύπτει από τη δικογραφία ότι η εφαρμογή των κανονισμών 1036/97 και 1522/96 ευνόησε τα κράτη ΑΚΕ και τις τρίτες χώρες σε σχέση με τις ΥΧΕ.
- 114 Συγκεκριμένα, όπως προκύπτει από τη σκέψη 101 της παρούσας αποφάσεως, όταν το Συμβούλιο εξέδωσε τον κανονισμό 1036/97, ο κανονισμός 1522/96, που επιτρέπει την άνευ δασμών εισαγωγή στην Κοινότητα ρυζιού indica προελεύσεως τρίτων χωρών, δεν ετύγχανε, κατά μεγάλο μέρος, εφαρμογής.

- 115 Εξάλλου, τα στοιχεία που προσκόμισε το Συμβούλιο κατά τη διαδικασία, τα οποία μνημονεύονται στη σκέψη 111 της παρούσας αποφάσεως, αποδεικνύουν ότι οι εισαγωγές ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ, αντί να μειωνεκτούν σε σχέση με τις εισαγωγές από τρίτες χώρες, ευνοήθηκαν αναμφισβήτητα.
- 116 Δεδομένων των ανωτέρω, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι ο κανονισμός 1036/97 δεν έθεσε τις χώρες ΑΚΕ και τις τρίτες χώρες σε θέση εμφανώς ανταγωνιστικότερη από αυτήν των ΥΧΕ.
- 117 Συνεπώς, το πρώτο σκέλος του τέταρτου λόγου ακυρώσεως είναι αβάσιμο.

Επί του δευτέρου σκέλους

- 118 Με το δεύτερο σκέλος του τέταρτου λόγου ακυρώσεως, η Ολλανδική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι το Συμβούλιο, στο πλαίσιο της εκδόσεως του κανονισμού 1036/97, δεν ερεύνησε τις συνέπειες του εν λόγω κανονισμού για την οικονομία των Ολλανδικών Αντιλλών.
- 119 Κατά το άρθρο 109, παράγραφος 2, της αποφάσεως ΥΧΕ, κάθε μέτρο διασφάλισης πρέπει να πληροί την προϋπόθεση της δημιουργίας των ελαχίστων διαταραχών στη λειτουργία της συνδέσεως και της Κοινότητας, υποχρεώνοντας τα κοινοτικά όργανα να ενημερώνονται για τις συνέπειες των σκοπούμενων μέτρων. Εντούτοις, κατά την έκδοση του κανονισμού 764/97, η Επιτροπή δεν ενημερώθηκε για τις επιπτώσεις που η απόφασή της μπορούσε να έχει στην οικονομία των οικείων ΥΧΕ, καθώς και στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις ούτε το Συμβούλιο έλαβε υπόψη του τις εν λόγω επιπτώσεις κατά την κατάρτιση του κανονισμού 1036/97.

- 120 Οι ενδεχόμενες συνέπειες του κανονισμού 764/97 δεν ερευνήθηκαν κατά την συνεδρίαση της επιτροπής που έλαβε χώρα στις 11 Απριλίου 1997. Η συνάντηση συνεργασίας που έλαβε χώρα στις 15 Απριλίου 1997, ύστερα από αίτηση των Ολλανδικών Αντιλλών, έλαβε χώρα μετά τη συνεννόηση με την επιτροπή και αφού η Επιτροπή είχε ήδη εμπεδωμένη γνώμη για τη λήψη των μέτρων διασφάλισης.
- 121 Επιπλέον, το Συμβούλιο δεν ερεύνησε τον λόγο που δικαιολογούσε την εφαρμογή του κανονισμού 1036/97 έως και τις 30 Νοεμβρίου 1997 χωρίς να αυξηθεί η δασμολογική ποσόστωση για το ρύζι καταγωγής ΥΧΕ.
- 122 Το Συμβούλιο απαντά ότι, από της υποθέσεως που οδήγησε στην προαναφερθείσα απόφαση του Πρωτοδικείου της 14ης Σεπτεμβρίου 1995, T-480/93 και T-483/93, Antillean Rice Mills κ.λπ. κατά Επιτροπής (Σύλλογή 1995, σ. II-2305), είναι κάλλιστα ενήμερο για την κατάσταση της βιομηχανίας μεταποίησης ρυζιού στις Ολλανδικές Αντίλλες και στην Αρούμπα.
- 123 Το Συμβούλιο αντικρούει τον ισχυρισμό ότι δεν ερεύνησε τον λόγο που δικαιολογούσε την εφαρμογή του κανονισμού 1036/97 έως και τις 30 Νοεμβρίου 1997. Επισημαίνει ότι, προκειμένου να συμφιλιώσει τους σκοπούς της συνδέσεως των ΥΧΕ με την Κοινότητα και της κοινής γεωργικής πολιτικής, αποφάσισε, δεδομένου ότι η συγκομδή στη Γουιάνα γίνεται τον Οκτώβριο και ότι η κοινοτική εσοδεία διατίθεται πράγματι στην αγορά μετά το δεύτερο δεκαπενθήμερο του Οκτωβρίου, να παρατείνει την ισχύ του μέτρου διασφάλισης έως τις 30 Νοεμβρίου 1997, χωρίς να αυξήσει τη δασμολογική ποσόστωση. Διαπιστώνει ότι κατά την εξέταση του κανονισμού 764/97 από το Συμβούλιο, οι Κάτω Χώρες δεν αμφισβήτησαν καν το μέγεθος της ποσοστώσεως.
- 124 Το Συμβούλιο υποστηρίζει ότι μπορεί και οφείλει, στο πλαίσιο της θεσμικής ισορροπίας, να στηρίζεται στα μέτρα διασφάλισης που έλαβε η Επιτροπή, τα οποία

αποτελούν τη βάση της πράξεώς του και στη διαμόρφωση της οποίας σημαντικό ρόλο παίζουν οι προπαρασκευαστικές εργασίες της Επιτροπής, καθώς και η αρμοδιότητα των κρατών μελών. Επισημαίνει ότι η διαδικασία του άρθρου 1, παράγραφοι 5 και 7, του παραρτήματος IV της αποφάσεως ΥΧΕ είναι ένα είδος δευτεροβάθμιας διαδικασίας, στο πλαίσιο της οποίας το Συμβούλιο δεν μπορεί ούτε οφείλει να επαναλαμβάνει κάθε εργασία περί της επαληθεύσεως του βασίμου του κανονισμού της Επιτροπής, αλλά μπορεί ενδεχομένως να περιορίζεται στην εξέταση των σημείων στα οποία παραπέμπουν τα κράτη μέλη.

- 125 Επιβάλλεται, καταρχάς, η διαπίστωση ότι, όσον αφορά τη συνάντηση συνεργασίας της 15ης Απριλίου 1997, ναι μεν είναι αληθές ότι η Επιτροπή είχε ήδη, πριν από τη σύγκληση της συναντήσεως, γνωστοποιήσει στην Ολλανδική Κυβέρνηση την πρόθεσή της να λάβει μέτρα διασφάλισης, πλην όμως η Ολλανδική Κυβέρνηση δεν προσκομίζει κανένα στοιχείο αποδεικνύον ότι η απόφαση της Επιτροπής ως προς τη λήψη των μέτρων διασφάλισης ήταν προειλημμένη και ότι η εν λόγω συνάντηση ήταν απλώς τυπική.
- 126 Εξάλλου, από τα στοιχεία που προσκόμισαν οι διάδικοι δεν προκύπτει ότι το Συμβούλιο παρέβη την υποχρέωση να ερευνήσει τις συνέπειες των μέτρων διασφάλισης για την οικονομία των Ολλανδικών Αντιλλών πριν εκδώσει τον κανονισμό 1036/97. Συναφώς, επιβάλλεται η επισήμανση, όπως έπραξε και το Συμβούλιο, ότι, όταν ένα κράτος μέλος παραπέμπει, βάσει του άρθρου 1, παράγραφος 5, του παραρτήματος IV της αποφάσεως ΥΧΕ, στο Συμβούλιο απόφαση της Επιτροπής λαμβάνουσα μέτρα διασφάλισης, το Συμβούλιο δεν υποχρεούται να προβεί σε εντελώς αυτοτελή έρευνα πριν αποφασίσει βάσει του άρθρου 1, παράγραφος 7, του παραρτήματος IV της αποφάσεως ΥΧΕ, αλλά μπορεί νομίμως να λάβει υπόψη τα στοιχεία βάσει των οποίων η Επιτροπή αποφάσισε να λάβει την απόφασή της.
- 127 Επιβάλλεται, επομένως, η διαπίστωση ότι το δεύτερο σκέλος του τέταρτου λόγου ακυρώσεως είναι αβάσιμο.

Επί του τρίτου, του τέταρτου και του πέμπτου σκέλους

- 128 Με το τρίτο, το τέταρτο και το πέμπτο σκέλος του τέταρτου λόγου ακυρώσεως, η Ολλανδική Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι, κατά την έκδοση του κανονισμού 1036/97, παραβιάστηκε η αρχή της αναλογικότητας του άρθρου 109, παράγραφος 2, της αποφάσεως ΥΧΕ.
- 129 Πρώτον, η Ολλανδική Κυβέρνηση τονίζει ότι, κατά το άρθρο 109, παράγραφος 2, της αποφάσεως ΥΧΕ, τα μέτρα που λαμβάνονται σύμφωνα με την παράγραφο 1 της ίδιας διατάξεως δεν μπορούν να υπερβαίνουν τα απολύτως αναγκαία όρια για την αντιμετώπιση των δυσχερειών που ανακύπτουν.
- 130 Όμως, με τον κανονισμό 1036/97 δεν τηρήθηκε η απαίτηση αυτή. Κατά την Ολλανδική Κυβέρνηση, μέτρο διασφάλισης προβλέπον κατώτατη τιμή θα ήταν εξίσου πρόσφορο για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού και θα ήταν λιγότερο επαχθές για τις οικείες ΥΧΕ και επιχειρήσεις, διότι δεν θα συνεπαγόταν την πλήρη παύση των εξαγωγών ρυζιού προς την Κοινότητα.
- 131 Συναφώς, επιβάλλεται να υπομνηστεί ότι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, προκειμένου να διαπιστωθεί αν μια διάταξη του κοινοτικού δικαίου συνάδει προς την αρχή της αναλογικότητας, πρέπει να εξακριβωθεί αν τα μέσα που χρησιμοποιεί η διάταξη αυτή είναι κατάλληλα για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού και αν βαίνουν πέραν του αναγκαίου για την επίτευξη του μέτρου (αποφάσεις της 13ης Μαΐου 1997, C-233/94, Γερμανία κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, Συλλογή 1997, σ. I-2405, σκέψη 54· της 14ης Ιουλίου 1998, C-284/95, Safety Hi-Tech, Συλλογή 1998, σ. I-4301, σκέψη 57, και προαναφερθείσα απόφαση Antillean Rice Mills κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 52).

- 132 Από τη δέκατη τέταρτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 1036/97 προκύπτει ότι το Συμβούλιο έκρινε ότι η θέσπιση δασμολογικής ποσοστώσεως θα επέτρεπε την πρόσβαση του ρυζιού των ΥΧΕ στην κοινοτική αγορά εντός ορίων που δεν έθιγαν την ισορροπία της, διατηρώντας, παραλλήλως, στο μέτρο του δυνατού, και την προτιμιακή μεταχείριση του εν λόγω προϊόντος με τρόπο συνάδοντα προς τους στόχους της αποφάσεως ΥΧΕ.
- 133 Ο κανονισμός 1036/97 αποσκοπούσε απλώς να περιορίσει τις άνευ δασμών εισαγωγές ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ. Δεν είχε ως αντικείμενο ούτε ως αποτέλεσμα την απαγόρευση των εισαγωγών του εν λόγω προϊόντος. Όπως τονίστηκε με τις σκέψεις 45 και 46 της παρούσας αποφάσεως, οι Ολλανδικές Αντίλλες μπορούσαν να συνεχίσουν να εξάγουν, καθ' υπέρβαση της δασμολογικής ποσοστώσεως για το ρύζι *indica* καταγωγής ΥΧΕ, πρόσθετες ποσότητες καταβάλλοντας τους απαιτητούς δασμούς.
- 134 Τα μέτρα διασφάλισης που ελήφθησαν βάσει του κανονισμού 1036/97 και που περιόρισαν εξαιρετικώς, μερικώς και προσωρινώς την ελεύθερη εισαγωγή στην Κοινότητα ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ, ήταν, επομένως, κατάλληλα για τον επιδιωκόμενο από τα κοινοτικά όργανα σκοπό, όπως αυτός προκύπτει από τον κανονισμό αυτόν και την απόφαση ΥΧΕ.
- 135 Ως προς το επιχείρημα της Ολλανδικής Κυβερνήσεως ότι η θέσπιση κατώτατης τιμής θα επέφερε λιγότερες διαταραχές στην οικονομία των ΥΧΕ και θα ήταν εξίσου αποτελεσματική για την επίτευξη των επιδιωκόμενων σκοπών, επιβάλλεται η υπενθύμιση ότι ο κοινοτικός δικαστής, μολονότι μεριμνά για τον σεβασμό των δικαιωμάτων των ΥΧΕ, δεν μπορεί, χωρίς τον κίνδυνο να απειλήσει την ευρεία διακριτική ευχέρεια του Συμβουλίου, να υποκαταστήσει το Συμβούλιο στην επιλογή του πλέον πρόσφορου μέτρου για την πρόληψη των διαταραχών στην κοινοτική αγορά ρυζιού, εφόσον δεν αποδεικνύεται ότι τα ειλημμένα μέτρα ήταν προδήλως απρόσφορα για την πραγματοποίηση του επιδιωκόμενου σκοπού (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 5ης Οκτωβρίου 1994, C-280/93, Γερμανία κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1994, σ. I-4973, σκέψη 94, και προαναφερθείσα απόφαση Jippes κ.λπ., σκέψη 83).

- 136 Όμως, η Ολλανδική Κυβέρνηση δεν απέδειξε ότι το Συμβούλιο έλαβε προδήλως απρόσφορα μέτρα ή προέβη σε προδήλως εσφαλμένη εκτίμηση των στοιχείων που διέθετε κατά την έκδοση του κανονισμού 1036/97.
- 137 Συγκεκριμένα, δεδομένων των περιορισμένων συνεπειών της θεσπίσεως δασμολογικής ποσοστώσεως για επτά μόνο μήνες σχετικά με την εισαγωγή ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ, το Συμβούλιο αποφάσισε ευλόγως, στο πλαίσιο της συμφιλίωσης των σκοπών της κοινής γεωργικής πολιτικής και της συνδέσεως των ΥΧΕ με την Κοινότητα, ότι ο κανονισμός 1036/97 ήταν πρόσφορος για την πραγματοποίηση του επιδιωκόμενου σκοπού και ότι δεν υπερέβαινε τα απαραίτητα μέσα για την επίτευξή του.
- 138 Δεύτερον, η Ολλανδική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι το άρθρο 109, παράγραφος 2, της αποφάσεως ΥΧΕ παραβιάστηκε, διότι το ποσό της εγγυήσεως που ζητείται από τους εισαγωγείς των Αντιλλών βάσει του άρθρου 3, παράγραφος 4, του κανονισμού 1036/97 είναι δυσανάλογο προς το ποσό της εγγυήσεως που ζητείται για τις εισαγωγές ρυζιού από τρίτες χώρες βάσει του κανονισμού (ΕΚ) 1162/95 της Επιτροπής, της 23ης Μαΐου 1995, περί ειδικών λεπτομερειών εφαρμογής του καθεστώτος πιστοποιητικών εισαγωγής και εξαγωγής στον τομέα των σιτηρών και του ρυζιού (ΕΕ L 117, σ. 2) ή του κανονισμού 1522/96.
- 139 Συναφώς, επιβάλλεται η επισήμανση ότι ο κανονισμός 1036/97 θέσπισε δασμολογική ποσόστωση ύψους 56 180 τόνων για το ρύζι καταγωγής ΥΧΕ πλην του Montserrat και των νήσων Turks και Caicos, και ότι ήταν επόμενο ότι η εν λόγω ποσόστωση θα ενδιέφερε πολύ τους εξαγωγείς.
- 140 Όπως ορθώς παρατήρησε η Επιτροπή, έπρεπε, μέσω ενός υψηλού ποσού εγγυήσεως, να αποτραπούν οι επιχειρηματίες από το να ζητήσουν πιστοποιητικά εισαγωγής και να μην τα χρησιμοποιήσουν αργότερα, ζημώνοντας έτσι τους άλλους

επιχειρηματίες που θα είχαν πράγματι την πρόθεση να εισάγουν ρύζι καταγωγής ΥΧΕ, αλλά που δεν θα είχαν μπορέσει να αποκτήσουν αρκετά πιστοποιητικά εισαγωγής.

- 141 Αντίθετα προς τους ισχυρισμούς του προσφεύγοντος, αυτού του είδους η εγγύηση δεν στερεί από τις επιχειρήσεις που πραγματικά το επιθυμούν τη δυνατότητα να εξάγουν ρύζι προς την Κοινότητα. Συγκεκριμένα, μολονότι το ποσό της εγγυήσεως πρέπει βέβαια να καταβληθεί προκειμένου να χορηγηθούν πιστοποιητικά εισαγωγής, το εν λόγω ποσό επιστρέφεται στην επιχείρηση εφόσον πραγματοποιηθεί η εισαγωγή.
- 142 Το Συμβούλιο, επομένως, νομίμως έκρινε ότι, προκειμένου να διασφαλιστεί η πραγματική τήρηση της δεσμεύσεως εισαγωγής, απαιτούνταν ποσό εγγυήσεως ίσο προς αυτό του άρθρου 3, παράγραφος 4, του κανονισμού 1036/97.
- 143 Τέλος, η Ολλανδική Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι ο κανονισμός 1036/97 παραβιάζει την αρχή της αναλογικότητας, διότι η διαδοχική έκδοση των κανονισμών 304/97 και 1036/97 αποδεικνύει ότι οι πράξεις του Συμβουλίου δεν μπορούν να θεωρηθούν εξαιρετικές και προσωρινές.
- 144 Συναφώς, επιβάλλεται η υπενθύμιση, αφενός, ότι τα κοινοτικά όργανα διαθέτουν, ως προς την εφαρμογή του άρθρου 109 της αποφάσεως ΥΧΕ, ευρεία διακριτική ευχέρεια, η οποία αντιστοιχεί στις πολιτικές ευθύνες που τους αναθέτουν τα άρθρα 131 έως 136 της Συνθήκης.
- 145 Αφετέρου, όπως προκύπτει από τη σκέψη 74 της παρούσας αποφάσεως, ενόψει τέτοιας ευχέρειας, εναπόκειται στον κοινοτικό δικαστή να περιοριστεί στον έλεγχο του αν η άσκησή της πάσχει πρόδηλη πλάνη ή κατάχρηση εξουσίας ή του αν ακόμα τα κοινοτικά όργανα υπερέβησαν προφανώς τα όρια της διακριτικής τους ευχέρειας.

- 146 Εν προκειμένω, το προσφεύγον δεν απέδειξε ότι η άσκηση από το Συμβούλιο της διακριτικής του ευχέρειας, λαμβάνοντας δεύτερη σειρά μέτρων διασφάλισης με τον κανονισμό 1036/97, πάσχει πρόδηλο σφάλμα.
- 147 Συγκεκριμένα, δεδομένου ότι, παρά την έκδοση του κανονισμού 304/97, μεγάλες ποσότητες ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ συνέχιζαν να εισάγονται στην Κοινότητα, οι ποσότητες αυτές μπορούσαν να αυξηθούν και ότι η τιμή της αγοράς εντός της Κοινότητας παρέμενε πολύ κάτω από την τιμή παρεμβάσεως, προκύπτει ότι το Συμβούλιο ευλόγως έκρινε ότι συνέχιζε να υφίσταται κίνδυνος σοβαρών διαταραχών στην κοινοτική αγορά.
- 148 Εν πάση περιπτώσει, όπως αυτό τονίστηκε με τη σκέψη 134 της παρούσας αποφάσεως, ο κανονισμός 1036/97 μόνον εξαιρετικώς, μερικώς και προσωρινώς περιόριζε τις άνευ δασμών εισαγωγές στην Κοινότητα ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ. Ο κανονισμός αυτός, που επιβάλλει, διατηρώντας την προτιμηση μεταχείριση του προϊόντος αυτού σύμφωνα με τους σκοπούς της αποφάσεως ΥΧΕ, δασμολογική ποσόστωση επιτρέπущα την ελεύθερη πρόσβαση του ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ στην κοινοτική αγορά εντός των ορίων που συνάδουν με την ισορροπία της ίδιας αγοράς, είναι επομένως κατάλληλος για την επίτευξη του σκοπού που επιδιώκει το Συμβούλιο και δεν υπερβαίνει τα απολύτως αναγκαία όρια για την πραγματοποίησή του.
- 149 Συνεπώς, το τρίτο, το τέταρτο και το πέμπτο σκέλος του τέταρτου λόγου ακυρώσεως πρέπει επίσης να απορριφθούν.
- 150 Κατά συνέπεια, ο τέταρτος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό του.

Επί του πέμπτου λόγου ακυρώσεως, αντλούμενου από την ύπαρξη καταχρήσεως εξουσίας

- 151 Κατά την Ολλανδική Κυβέρνηση, το Συμβούλιο χρησιμοποίησε την εξουσία που του παρέχει το άρθρο 109 της αποφάσεως ΥΧΕ για σκοπό άλλον από αυτόν για τον οποίον μπορεί αυτή να χρησιμοποιηθεί.
- 152 Υποστηρίζει ότι η Κοινότητα πάντα επιθυμούσε να αντιταχθεί στην ανάπτυξη των εμπορικών συναλλαγών με τις ΥΧΕ, που συνεπάγεται η απόφαση ΥΧΕ, και ότι τα μέτρα διασφάλισης κατά του ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ εξυπηρετούν αυτόν τον σκοπό. Όμως, τα μέτρα διασφάλισης δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν γι' αυτόν τον σκοπό. Η Επιτροπή και το Συμβούλιο έπρεπε μάλλον να είχαν τροποποιήσει την απόφαση ΥΧΕ, σύμφωνα με την οριζόμενη διαδικασία, που απαιτεί την ομοφωνία στο Συμβούλιο. Προστρέχοντας στη μέθοδο του μέτρου διασφάλισης, το Συμβούλιο και η Επιτροπή καταχράστηκαν την εξουσία που τους παρέχει το άρθρο 109, παράγραφος 1, της αποφάσεως ΥΧΕ.
- 153 Όπως επανειλημμένως έχει κρίνει το Δικαστήριο, μια πράξη έχει εκδοθεί κατά κατάχρηση εξουσίας μόνο όταν εμφανίζεται, βάσει αντικειμενικών, λυσιτελών και συνεκτικών ενδείξεων, ότι εκδόθηκε με αποκλειστικούς ή, τουλάχιστον, πρωταρχικούς σκοπούς διαφορετικούς από αυτούς που επικαλείται το καθού όργανο ή με σκοπό την καταστρατήγηση μιας διαδικασίας που προβλέπει ειδικά η Συνθήκη για την αντιμετώπιση των συγκεκριμένων περιστάσεων (βλ. αποφάσεις της 21ης Ιουνίου 1984, 69/83, Lux κατά Ελεγκτικού Συνεδρίου, Συλλογή 1984, σ. 2447, σκέψη 30, της 13ης Νοεμβρίου 1990, C-331/88, Fedesa κ.λπ., Συλλογή 1990, σ. I-4023, σκέψη 24, της 13ης Ιουλίου 1995, C-156/93, Κοινοβούλιο κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. I-2019, σκέψη 31, και της 14ης Μαΐου 1998, C-48/96 P, Windpark Groothusen κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. I-2873, σκέψη 52).
- 154 Ως προς τους σκοπούς που επιδίωκε το Συμβούλιο κατά την έκδοση του κανονισμού 1036/97, τίποτε στη δικογραφία δεν επιτρέπει τη διαπίστωση ότι, όπως ισχυρίζεται η Ολλανδική Κυβέρνηση, το Συμβούλιο επιδίωκε σκοπό άλλον από αυτόν της αντιμετώπισης των διαταραχών στην κοινοτική αγορά ρυζιού ή της αποφυγής διαταραχών σοβαρότερων από τις ήδη υπάρχουσες.

155 Ως προς το γεγονός ότι το Συμβούλιο κατέφυγε, προκειμένου να αποφασίσει τα μέτρα διασφάλισης, στον μηχανισμό του άρθρου 109 της αποφάσεως ΥΧΕ, αντί να τροποποιήσει την ίδια απόφαση, επιβάλλεται η υπενθύμιση ότι ο μηχανισμός του εν λόγω άρθρου αποσκοπεί ακριβώς στο να παρέχει τη δυνατότητα στο Συμβούλιο να τερματίζει ή να προλαμβάνει σοβαρές διαταραχές σε τομέα οικονομικής δραστηριότητας της Κοινότητας. Τίποτε δεν επιβάλλει στο Συμβούλιο να καταφύγει σε άλλον μηχανισμό για το λόγο ότι τα σκοπούμενα μέτρα διασφάλισης περιορίζουν ουσιαστικά τις εισαγωγές. Στο Συμβούλιο εναπόκειται μόνο, σύμφωνα με το άρθρο 109, παράγραφος 2, της αποφάσεως ΥΧΕ, να επαργυρνά ώστε τα εν λόγω μέτρα να δημιουργούν τις ελάχιστες διαταραχές στη λειτουργία της συνδέσεως και της Κοινότητας και να μην υπερβαίνουν τα απολύτως αναγκαία όρια για την αντιμετώπιση των εν λόγω διαταραχών.

156 Ο πέμπτος λόγος ακυρώσεως της Ολλανδικής Κυβερνήσεως πρέπει συνεπώς να απορριφθεί.

Επί του έκτου λόγου ακυρώσεως, αντλούμενου από την παράβαση του παραρτήματος IV της αποφάσεως ΥΧΕ

157 Η Ολλανδική Κυβέρνηση υποστηρίζει, πρώτον, ότι το Συμβούλιο έκανε προδήλως εσφαλμένη χρήση της εξουσίας που του παρέχει το άρθρο 1, παράγραφος 7, του παραρτήματος IV της αποφάσεως ΥΧΕ. Με την έκδοση του κανονισμού 1036/97, το Συμβούλιο έλαβε νέα απόφαση αντικαθιστώντας τα μέτρα διασφάλισης που είχε λάβει η Επιτροπή. Εντούτοις, δεν εξέτασε το ίδιο αν πληρούνταν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 109, αλλά βασίστηκε στις διαπιστώσεις της Επιτροπής.

158 Η Ολλανδική Κυβέρνηση ισχυρίζεται έτσι ότι το Συμβούλιο ουδόλως εξέτασε ποιες ποσότητες ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ εισάγονταν στην Κοινότητα, ποιο ήταν το ύψος των τιμών του εν λόγω ρυζιού ή ποιες ήταν οι σοβαρές διαταραχές, ή ο κίνδυνος τέτοιων διαταραχών, για την κοινοτική αγορά ρυζιού. Επιπλέον, η Επιτροπή δεν

προσκόμισε στοιχεία στο Συμβούλιο που να του επιτρέπουν να ελέγξει την ακρίβεια των συμπερασμάτων της Επιτροπής.

- 159 Με το υπόμνημα αντικρούσεως, η Ολλανδική Κυβέρνηση προσθέτει ότι ούτε το παράρτημα IV της αποφάσεως ΥΧΕ τηρήθηκε διότι, αφενός, δεν ζητήθηκε η γνώμη της επιτροπής, σύμφωνα με το άρθρο 1, παράγραφος 2, του εν λόγω παραρτήματος και, αφετέρου, η Επιτροπή αμέλησε να διαβουλευθεί με τις Ολλανδικές Αντίλλες και την Αρούμπα επί των μέτρων διασφαλίσεως.
- 160 Όσον αφορά, αφενός, την επίκριση της Ολλανδικής Κυβερνήσεως για την έρευνα στην οποία προέβη το Συμβούλιο πριν την έκδοση του κανονισμού 1036/97, επιβάλλεται η υπενθύμιση ότι, σύμφωνα με το άρθρο 1, παράγραφοι 5 και 7, του παραρτήματος IV της αποφάσεως ΥΧΕ, κάθε κράτος μέλος μπορεί να παραπέμψει στο Συμβούλιο την απόφαση της Επιτροπής περί λήψεως των κατάλληλων μέτρων για την εφαρμογή του άρθρου 109 της αποφάσεως ΥΧΕ και το Συμβούλιο μπορεί να λάβει διαφορετική απόφαση εντός της αυτόθι οριζομένης προθεσμίας.
- 161 Όπως τονίστηκε με την σκέψη 126 της παρούσας αποφάσεως, οι εν λόγω διατάξεις της αποφάσεως ΥΧΕ δεν απαιτούν από το Συμβούλιο να πραγματοποιεί εντελώς αυτοτελή έρευνα πριν λάβει την απόφασή του βάσει του άρθρου 1, παράγραφος 7, του παραρτήματος IV της αποφάσεως ΥΧΕ.
- 162 Λαμβανομένης υπόψη της φύσεως της επανεξετάσεως στην οποία προβαίνει το Συμβούλιο σ' αυτό το πλαίσιο, καθώς και το γεγονός ότι το μέτρο διασφαλίσεως πρέπει να λαμβάνεται σύντομα, είναι απολύτως λογικό και νόμιμο ότι το Συμβούλιο έλαβε υπόψη τα στοιχεία βάσει των οποίων η Επιτροπή είχε αποφασίσει να εκδώσει τον κανονισμό 764/97.

- 163 Επιπλέον, όπως προκύπτει από τη σκέψη 73 της παρούσας αποφάσεως, το Συμβούλιο διαθέτει ευρεία διακριτική ευχέρεια στον τομέα της εφαρμογής του άρθρου 109 της αποφάσεως ΥΧΕ. Υπό τις συνθήκες αυτές, εναπόκειται στο προσφεύγον να αποδείξει ότι η άσκηση αυτής της εξουσίας από το Συμβούλιο πάσχει από προδήλη πλάνη ή κατάχρηση εξουσίας ή ότι το Συμβούλιο υπερέβη προδήλως τα όρια της διακριτικής του ευχέρειας.
- 164 Η Ολλανδική Κυβέρνηση δεν απέδειξε ότι αυτό συμβαίνει εν προκειμένω.
- 165 Δεύτερον, ως προς την παράβαση του παραρτήματος IV της αποφάσεως ΥΧΕ, καθότι, αφενός, δεν ζητήθηκε η γνώμη της επιτροπής, σύμφωνα με το άρθρο 1, παράγραφος 2, του εν λόγω παραρτήματος και, αφετέρου, η Επιτροπή αμέλησε να διαβουλευθεί με τις Ολλανδικές Αντίλλες και την Αρούμπα επί των μέτρων διασφάλισης, η Επιτροπή ισχυρίζεται, τουλάχιστον ως προς την πρώτη πτυχή, ότι το προσφεύγον προβάλλει νέον ισχυρισμό, πράγμα που δεν επιτρέπεται σ' αυτό το στάδιο της διαδικασίας.
- 166 Συναφώς, επιβάλλεται η υπενθύμιση ότι, σύμφωνα με το άρθρο 42, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, κατά τη διάρκεια της δίκης απαγορεύεται η προβολή νέων ισχυρισμών, εκτός αν στηρίζονται σε νομικά και πραγματικά στοιχεία που ανέκλυαν κατά τη διαδικασία.
- 167 Δεδομένου ότι πρόκειται για προσφυγή ακυρώσεως, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι οι προϋποθέσεις της εν λόγω διατάξεως πληρούνται αν το δικόγραφο παραθέτει τα πραγματικά περιστατικά και τους νομικούς ισχυρισμούς κατά τρόπο αρκούντως σαφή ώστε, αφενός, να επιτρέπει στον κοινοτικό δικαστή να ελέγχει τη νομιμότητα της προσβαλλομένης κοινοτικής πράξεως και, αφετέρου, να εγγυάται στον καθού τη δυνατότητα αποτελεσματικής προστασίας των συμφερόντων του.

- 168 Στην υπό κρίση περίπτωση, είναι μεν αληθές ότι το προσφεύγον περιορίστηκε να αναφέρει με το δικόγραφο δύο λόγους για τους οποίους φρονούσε ότι παραβιάστηκε το παράρτημα IV της αποφάσεως ΥΧΕ, είχε όμως το δικαίωμα να αναπτύξει αυτόν τον ισχυρισμό και να παράσχει κάθε χρήσιμη διευκρίνιση με το υπόμνημα απαντήσεως, πράγμα το οποίο ακριβώς έπραξε προβάλλοντας τα επιχειρήματα σχετικά με τη διαβούλευση με την επιτροπή, όπως ορίζει το άρθρο 1, παράγραφος 2, του εν λόγω παραρτήματος και με τις ΥΧΕ (βλ., συναφώς, απόφαση του Δικαστηρίου της 14ης Μαΐου 1975, 74/74, CNTA κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1975, σ. 157, σκέψη 4).
- 169 Εξάλλου, όπως προκύπτει από τη νομολογία του Δικαστηρίου, ο ισχυρισμός που αποτελεί ανάπτυξη λόγου που προβλήθηκε προηγουμένως, άμεσα ή έμμεσα, με το εισαγωγικό της δίκης δικόγραφο πρέπει να θεωρηθεί παραδεκτός (απόφαση της 19ης Μαΐου 1983, 306/81, Βέρρος κατά Κοινοβουλίου, Συλλογή 1983, σ. 1755, σκέψεις 9 και 10).
- 170 Επιβάλλεται επίσης η διαπίστωση ότι οι φερόμενες ατέλειες του δικογράφου δεν εμπόδισαν τον κοινοτικό δικαστή να ασκήσει τον δικαστικό του έλεγχο ούτε το Συμβούλιο να προστατεύσει αποτελεσματικά τα συμφέρόντά του.
- 171 Από τις σκέψεις που προηγήθηκαν προκύπτει ότι πρέπει να απορριφθούν οι ισχυρισμοί της Επιτροπής περί απαραδέκτου μέρους του έκτου λόγου ακυρώσεως.
- 172 Ως προς το βάσιμο των προσθέτων επιχειρημάτων που προβάλλει το προσφεύγον με το υπόμνημα αντικρούσεως, επιβάλλεται, αφενός, η διαπίστωση ότι, αντίθετα προς όσα ισχυρίζεται, η Επιτροπή διαβουλευθήκε με τις ΥΧΕ και, ιδίως, με τις Ολλανδικές Αντίλλες και την Αρούμπα επί των σκοπομένων μέτρων διασφάλισης.

- 173 Συγκεκριμένα, όπως η ίδια η Ολλανδική Κυβέρνηση διαπίστωσε με το δικόγραφό της, συνάντηση συνεργασίας με τις εν λόγω ΥΧΕ έλαβε χώρα στις 15 Απριλίου 1997.
- 174 Αφετέρου, από τη δικογραφία προκύπτει ότι η επιτροπή συγκλήθηκε με επιστολή της 4ης Απριλίου 1997 για τις 11 Απριλίου 1997.
- 175 Ωστόσο, κατά την Ολλανδική Κυβέρνηση, η πρόσκληση αυτή έγινε κατά παράβαση του άρθρου 3 του εσωτερικού κανονισμού της επιτροπής για τη διαβούλευση των κρατών μελών στο πλαίσιο του παραρτήματος IV της αποφάσεως ΥΧΕ, σύμφωνα με το οποίο, «ο πρόεδρος της επιτροπής διαβιβάζει στα μέλη τη σύγκληση, την ημερήσια διάταξη, καθώς και τα έγγραφα εργασίας [...]· τα έγγραφα αυτά περιέχουν ιδίως την τεκμηρίωση που υποβάλλει το κράτος μέλος, το οποίο ζήτησε από την Επιτροπή την εφαρμογή μέτρων διασφαλίσεως». Εν προκειμένω, καμία τεκμηρίωση δεν δόθηκε στην Ολλανδική Κυβέρνηση.
- 176 Συναφώς, επιβάλλεται η επισήμανση ότι σκοπός της διαβουλεύσεως με την επιτροπή είναι να μπορέσει η Επιτροπή να της γνωστοποιήσει τους λόγους για τους οποίους κρίνει ότι επιβάλλεται η εφαρμογή μέτρων διασφαλίσεως σύμφωνα με το άρθρο 109 της αποφάσεως ΥΧΕ και να εκθέτει τα πραγματικά στοιχεία επί των οποίων στηρίζεται η Επιτροπή.
- 177 Αν και αληθεύει ότι, εν προκειμένω, τα μέλη της επιτροπής δεν έλαβαν, με την ειδοποίηση για τη σύγκληση της συνόδου της 11ης Απριλίου 1997, αντίγραφο της αιτήσεως της Ιταλικής Κυβερνήσεως με την οποία εξητείτο η παράταση των μέτρων διασφαλίσεως του κανονισμού 304/97, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι μόνο η παράβαση ουσιαστικού τύπου επιτρέπει τη διαπίστωση της παρανομίας της προσβαλλομένης πράξεως. Συναφώς, το γεγονός ότι η Ολλανδική Κυβέρνηση δεν έλαβε αντίγραφο της αιτήσεως της Ιταλικής Κυβερνήσεως σχετικά με την εφαρμογή των μέτρων διασφαλίσεως δεν μπορεί να θεωρηθεί τέτοια παράβαση.

- 178 Επιπλέον, η Ολλανδική Κυβέρνηση δεν απέδειξε ότι η τεκμηρίωση αυτή μπορούσε να διαφωτίσει περαιτέρω την επιτροπή ως προς τις προθέσεις της Επιτροπής και ως προς τα πραγματικά στοιχεία που τις δικαιολόγησαν ούτε ότι η ίδια εμποδίστηκε στην αποτελεσματική υπεράσπιση των συμφερόντων της.
- 179 Επιβάλλεται, ιδίως, η επισήμανση ότι κατά τη συνεδρίαση της επιτροπής προσκομίσθηκαν στατιστικές σχετικά με την κατάσταση της κοινοτικής αγοράς ρυζιού και ότι οι λόγοι που επέβαλαν στην Επιτροπή τη λήψη μέτρων διασφαλίσεων εκτέθηκαν λεπτομερώς κατά τη συνεδρίαση αυτή.
- 180 Επιβάλλεται επίσης η υπενθύμιση ότι, λαμβανομένης υπόψη της προηγηθείσας εκδόσεως των κανονισμών (ΕΚ) 21/97 της Επιτροπής, της 8ης Ιανουαρίου 1997 (ΕΕ L 5, σ. 24), και 304/97, για τη θέσπιση μέτρων διασφάλισης στην εισαγωγή ρυζιού καταγωγής υπερποντίων χωρών και εδαφών, αποδεικνύεται ότι τα κράτη μέλη είχαν προσφάτως συμπράξει στη διαδικασία καταρτίσεως παρεμφερών μέτρων διασφαλίσεως σχετικών με την κοινοτική αγορά ρυζιού και γνώριζαν, επομένως, τους λόγους που δικαιολογούσαν την σκοπούμενη ενέργεια της Κοινότητας.
- 181 Το επιχείρημα της Ολλανδικής Κυβερνήσεως ότι η Επιτροπή, παραλείποντας να διαβουλευθεί με την επιτροπή σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 1, παράγραφος 2, του παραρτήματος IV της αποφάσεως ΥΧΕ, παρέβη το εν λόγω παράρτημα δεν μπορεί να γίνει δεκτό.
- 182 Επομένως ο έκτος λόγος ακυρώσεως πρέπει επίσης να απορριφθεί.

Επί του εβδόμου λόγου ακυρώσεως, αντλουμένου από την παράβαση του άρθρου 190 της Συνθήκης

- 183 Κατά το προσφεύγον, ο κανονισμός 1036/97 παραβαίνει το άρθρο 190 της Συνθήκης διότι δεν περιέχει επαρκή αιτιολογία.
- 184 Συναφώς, η Ολλανδική Κυβέρνηση υπενθυμίζει ότι από την αιτιολογία πρέπει να προκύπτει κατά τρόπο σαφή και μη διφορούμενο η συλλογιστική του οργάνου που εκδίδει την πράξη, προκειμένου να καθίσταται δυνατό στους ενδιαφερομένους να γνωρίζουν τους λόγους που υπαγόρευσαν το ληφθέν μέτρο και στο Δικαστήριο να ασκεί τον έλεγχο του.
- 185 Η Ολλανδική Κυβέρνηση φρονεί ότι δεν αιτιολογούνται οι ισχυρισμοί που διατυπώνονται με τις αιτιολογικές σκέψεις του κανονισμού 1036/97, σύμφωνα με τους οποίους, αφενός, οι εισαγωγές ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ, λόγω του συνδυασμένου αποτελέσματος των ποσοτήτων τους και των τιμών τους, προκαλούν σοβαρές διαταραχές στην κοινοτική αγορά ρυζιού και, αφετέρου, οι μαζικές εισαγωγές ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ υπό προτιμησιακούς όρους θέτουν σε κίνδυνο τις κοινοτικές προσπάθειες μετατροπής της κοινοτικής παραγωγής ρυζιού japonica σε indica.
- 186 Το Συμβούλιο δεν προέβη σε καμία έρευνα της εξέλιξης της αγοράς και δεν μπορούσε, επομένως, να καταλήξει ότι αυτές οι εισαγωγές προκαλούσαν σοβαρές διαταραχές στην εν λόγω αγορά. Επιπλέον, παρέλειψε να αιτιολογήσει γιατί ο κανονισμός 1036/97 είχε εφαρμογή για δύο μήνες επιπλέον του κανονισμού 764/97. Τα κενά στην αιτιολογία δεν μπορούν να καλυφθούν από το γεγονός ότι η Ολλανδική Κυβέρνηση διέθετε πληροφορίες, λόγω της αναμίξεώς της στη θέση σε εφαρμογή των προσβαλλομένων μέτρων διασφαλίσεως, που της επέτρεπαν να καλύψει από μόνη της τα εν λόγω κενά.

- 187 Συναφώς, επιβάλλεται η υπενθύμιση ότι η επιβαλλόμενη από το άρθρο 190 της Συνθήκης αιτιολογία πρέπει να είναι προσαρμοσμένη προς τη φύση της οικείας πράξεως. Από την αιτιολογία πρέπει να προκύπτει κατά τρόπο σαφή και μη διφορούμενο η συλλογιστική του οργάνου που εκδίδει την πράξη, προκειμένου να καθίσταται δυνατό στους ενδιαφερομένους να γνωρίζουν τους λόγους που υπαγόρευσαν το ληφθέν μέτρο και στο Δικαστήριο να ασκεί τον έλεγχο του (βλ. αποφάσεις της 13ης Οκτωβρίου 1992, C-63/90 και C-67/90, Πορτογαλία και Ισπανία κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1992, σ. I-5073, σκέψη 16, της 14ης Ιουλίου 1994, C-353/92, Ελλάς κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1994, σ. I-3411, σκέψη 19, και της 4ης Φεβρουαρίου 1997, C-9/95, C-23/95 και C-156/95, Βέλγιο και Γερμανία κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. I-645, σκέψη 44).
- 188 Ωστόσο, η αιτιολογία δεν απαιτείται να διωλίζει όλα τα ουσιώδη πραγματικά και νομικά στοιχεία, καθόσον το ζήτημα αν η αιτιολογία μιας αποφάσεως είναι σύμφωνη με τις επιταγές του άρθρου 190 της Συνθήκης πρέπει να κρίνεται όχι μόνο βάσει της διατυπώσεώς της, αλλά και των συμφραζομένων, καθώς και του συνόλου των κανόνων δικαίου που διέπουν το σχετικό θέμα (βλ. αποφάσεις της 17ης Οκτωβρίου 1995, C-478/93, Κάτω Χώρες κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. I-3081, σκέψεις 49 και 50, και της 9ης Νοεμβρίου 1995, C-466/93, Atlanta Fruchthandelsgesellschaft κ.λπ. II, Συλλογή 1995, σ. I-3799, σκέψη 16).
- 189 Επιπλέον, όταν πρόκειται για πράξη γενικής ισχύος, η αιτιολογία μπορεί να περιορίζεται στο να αναφέρει, αφενός, την όλη κατάσταση που οδήγησε στην έκδοσή της και, αφετέρου, τους γενικούς στόχους που επιδιώκει. (βλ. απόφαση της 19ης Νοεμβρίου 1998, C-284/94, Ισπανία κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1998, σ. I-7309, σκέψη 28).
- 190 Εξάλλου, το Δικαστήριο έχει επανειλημμένως κρίνει ότι, αν η αμφισβητούμενη πράξη αποκαλύπτει το ουσιώδες του επιδιωκόμενου από το κοινοτικό όργανο σκοπού, θα ήταν υπερβολικό να απαιτηθεί ειδική αιτιολογία για καθεμία από τις τεχνικές επιλογές στις οποίες προέβη (βλ., ιδίως, προαναφερθείσες αποφάσεις Atlanta Fruchthandelsgesellschaft κ.λπ. II, σκέψη 16, και Ισπανία κατά Συμβουλίου, σκέψη 30).

- 191 Τούτο ισχύει κατά μείζονα λόγο όταν τα κοινοτικά όργανα διαθέτουν, όπως εν προκειμένω, ευρεία διακριτική ευχέρεια κατά την επιλογή των αναγκαίων μέσων για την εφαρμογή πολύπλοκης πολιτικής (βλ., συναφώς, προαναφερθείσα απόφαση Ισπανία κατά Συμβουλίου, σκέψη 33).
- 192 Ο κανονισμός 1036/97 είναι πράξη γενικής ισχύος και εντάσσεται σε σειρά κανονισμών που έχουν εκδώσει τα κοινοτικά όργανα προκειμένου να εφαρμόσουν και να συμφιλιώσουν δύο περίπλοκες πολιτικές, αυτήν της κοινής γεωργικής πολιτικής για την αγορά του ρυζιού και αυτήν της οικονομικής πολιτικής που καταρτίζεται στο πλαίσιο του καθεστώτος συνδέσεως με τις ΥΧΕ.
- 193 Από τη δικογραφία προκύπτει ότι, πριν η Επιτροπή λάβει τα μέτρα διασφάλισης βάσει του κανονισμού 764/97, προηγήθηκε σειρά επαφών και συναντήσεων μεταξύ της Επιτροπής, των κρατών μελών και των ΥΧΕ.
- 194 Ως προς τον κανονισμό 1036/97, το Συμβούλιο υπενθύμισε, με τις αιτιολογικές του σκέψεις, αφενός, το πλαίσιο βάσει του οποίου το Συμβούλιο έκρινε ότι υπήρχε κίνδυνος διαταραχών στην κοινοτική αγορά ρυζιού, προκαλούμενος από το συνδυασμένο αποτέλεσμα των ποσοτήτων και των τιμών των εισαγωγών ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ στην Κοινότητα. Αναφέρθηκε, ιδίως, με την έβδομη και όγδοη αιτιολογική σκέψη, στην ευαίσθητη κατάσταση της κοινοτικής αγοράς λόγω ενός έτους κανονικής εσοδείας ρυζιού *indica* που ακολούθησε δύο έτη ξηρασίας και λόγω της ελειμματικής παραγωγής ρυζιού *indica* εντός της Κοινότητας.
- 195 Αφετέρου, εξήγησε ότι η εισαγωγή ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ υπό προτιμησιακούς όρους μπορούσε να διακυβεύσει τις προσπάθειες μετατροπής της κοινοτικής παραγωγής ρυζιού *japonica* σε ρύζι *indica* και ότι εξακολουθούσε να πιθανολογείται

η αύξηση των εισαγομένων στην Κοινότητα ποσοτήτων ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ, δεδομένου του παραγωγικού δυναμικού των παραγωγικών περιοχών.

- 196 Η εν λόγω αιτιολογία περιλαμβάνει σαφή περιγραφή της πραγματικής καταστάσεως και των επιδιωκόμενων σκοπών και, δεδομένων των περιστάσεων εν προκειμένω, αρκεί για να επιτρέψει στην Ολλανδική Κυβέρνηση να την επαληθεύσει και να ερευνήσει, ενδεχομένως, τη σκοπιμότητα να προσβάλει την ούτως αιτιολογημένη πράξη.
- 197 Επομένως, ο έβδομος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.
- 198 Συνεπώς, η προσφυγή του Βασιλείου των Κάτω Χωρών πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 199 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα. Δεδομένου ότι το Συμβούλιο αιτήθηκε την καταδίκη του Βασιλείου των Κάτω Χωρών και ότι αυτό ηττήθηκε ως προς την προσφυγή του, επιβάλλεται να καταδικαστεί αυτό στα δικαστικά έξοδα. Σύμφωνα με το άρθρο 69, παράγραφος 4, του ιδίου κανονισμού, το Βασίλειο της Ισπανίας, η Γαλλική Δημοκρατία, η Ιταλική Δημοκρατία και η Επιτροπή, παρεμβαίνοντες, φέρουν τα δικά τους έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

αποφασίζει:

- 1) Απορρίπτει την προσφυγή ως αβάσιμη.**
- 2) Καταδικάζει το Βασίλειο των Κάτω Χωρών στα δικαστικά έξοδα.**
- 3) Το Βασίλειο της Ισπανίας, η Γαλλική Δημοκρατία, η Ιταλική Δημοκρατία και η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων φέρουν τα δικά τους έξοδα.**

Rodríguez Iglesias

Jann

Macken

Gulmann

Edward

La Pergola

Puissochet

Sevón

Wathelet

Schintgen

Σκουρής

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 22 Νοεμβρίου 2001.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος

R. Grass

G. C. Rodríguez Iglesias